Nr. 58 (15.148).
Ч. 58 (15.148).

Lwów, środa 15. marca 1939.
Львів, середа 15. березня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ЗРАНКУ.

ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Рішається доля Словаччини й Карпатської України.

Телефоном від нашого кореспондента.

Прага, 13. березня.

[illegible] ще не приходилося мені так тяжко [illegible], як цю телефонограму. Довірочні й [illegible] вістки, цензурні й нецензурні, потвер[illegible] й заперечувані черґуються просто з не[illegible] скорістю. Деякі з них такі **ревеля**[illegible], що в першому менті межують із фанта[illegible], щоби за ними не стояв **авторитет інфор**[illegible]. Фактом є, що хоч положення у Словач[illegible] то цей спокій штучний. Хоч Сі[illegible], стримується обережно зі [illegible] прем'єром, [illegible] якоінебудь конкретної політичної [illegible]. В той сам час його колишній дові[illegible] шеф штабу Глінкової Ґвардії ред. Мур[illegible] до Відня, відки виступив проти Сідора, [illegible] йому пасивність і пропольську полі[illegible]. Одночасно **він заповідає радіом скорий** [illegible] **словацьких самостійників із перемож**[illegible] **союзником на Словаччину. Сло**[illegible] **радіовдиціям з Відня секундують у**[illegible], **підкреслюючи, що чеські обіцянки** [illegible] **Україні також нічого іншого, як** [illegible] **закривати дійсні наміри. Звертаю на те** [illegible] **вашу увагу, бо хочу підкрес**[illegible], **що у всіх тих заявах є крім правди також** [illegible] **політичний і практичний сенс. Дуже** [illegible], **що зрозумієте його вже навіть у най**[illegible] **годинах.** Німецька преса в Німеччині [illegible] пристрасно праський уряд, [illegible] деякі видання тих часописів [illegible]. Те саме робить і німецьке ра[illegible] увагу, як багато в нім вісток про [illegible] чехами німців, зокрема на Мо[illegible]. **Завтрішній день буде критичний у ситу**[illegible].

[illegible] може не зовсім ясно, але інакше [illegible] оглядів. Супроти нових, [illegible] перемін у політичному положен[illegible] **турботою мусить нас наповняти** [illegible] **Карпатської України.** Наш часопис [illegible], що політика праського уряду як супроти Словаччини, так супроти Карпатської України помилкова: в заложенні безумовна централістична. Те, що чеська політична опінія починає покладати деякі надії на тезу опертя Чехо-Словаччини не на Німеччину, але на іншого сусіда, також дуже рисковне, бо приспішує конфлікт.

Німці себе в такім випадку здистансувати не дадуть, а ледви, чи котрий сусід Чехо-Словаччини захоче про такі пляни поважно говорити.

ЗОКРЕМА СЛІД ЗВЕРНУТИ УВАГУ НА ГОЛОСИ МАДЯРСЬКОЇ ПРЕСИ І МАДЯРСЬКОГО РАДІЯ, ЯКЕ ВЖЕ НИНІ ОСТЕНТАЦІЙНО ЗАПОВІДАЛО, ЩО МАДЯРЩИНА ВЖЕ СКОРО ПРИГОРНЕ ВІРНИХ СИНІВ КАРПАТСЬКОЇ РУСИ ДО СВОЇХ ГРУДЕЙ. ХАРАКТЕРИСТИЧНЕ ТЕЖ, ЩО МАДЯРСЬКИЙ УРЯД ЗВЕРНУВСЯ ДО НІМЕЦЬКОГО З ДЕКЛЯРАЦІЄЮ, ЩО КОЛИБ КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ПРИПАЛА МАДЯРЩИНІ, ТО ПОВНІ ПРАВА КРАЄВОЇ АВТОНОМІЇ БУДУТЬ ЇЙ ЗАГВАРАНТОВАНІ.

Б. МІНІСТР РЕВАЙ ПЕРЕБУВАЄ ПІД ЦЮ ПОРУ У ВІДНІ, ДЕ ПЕРЕБУВАВ ТАКОЖ ДО НИНІ СЛОВАЦЬКИЙ ПРЕМІЄР ТІСО Й Б. МІНІСТР ДУРЧАНСЬКИЙ, ЯКІ НИНІ ВІДЛЕТІЛИ ДО БЕРЛІНА, ДЕ ЇХ ПРИЙНЯВ КАНЦЛЕР ГІТЛЄР. ЗАВТРА ГІТЛЄР ПРИЇЗДИТЬ ДО ВІДНЯ, ДЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО ДУЖЕ ПОВАЖНИХ РІШЕНЬ.

Повторяю: положення вже від пів року не було таке поважне, як саме нині і завтра. Безупинний контакт міністра Хвальковського з Берліном не багато причиняється до поправи ситуації. Так, як ледви чи причиниться до того завтрішнє приспішене скликання словацького сойму до Братислави.

В ХУСТІ НАСТРІЙ ДОСИТЬ НЕРВОВИЙ. МЕТОДА ДУЖЕ БЕЗОГЛЯДНОЇ, Т. ЗВ. ЧИСТКИ, НЕ ВИКЛИКУЄ ОДОБРЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ. ДАЛЬШЕ ФАКТ ПЕРЕСУВАННЯ МАДЯРСЬКИХ ВІЙСЬК ЗДОВЖ КОРДОНУ, ДАЄ ТАКОЖ ПРИЧИНИ ДО ЗАНЕПОКОЄННЯ.

Роман Голіян.

Словаччина проголосить незалежність.

Братиславська радіовисильня надала в понеділок, 13. ц. м. промову премієра Сідора, який сказав до мікрофону такі важні для долі цілої Словаччини слова:

„Знову приступаю до мікрофону, щоб промовляти до вас. Приневолює мене до цього важна історична хвилина. В нинішніх пополудневих годинах чеське радіо вам заявило, що о. д-р Тісо дістав запрошення від канцлера Гітлера. І справді о. Тісо таке запрошення дістав. Провід Глінкової партії та словацька влада погодилася на виїзд о. Тіса, який нині в пополудневих годинах виїхав до Відня, відти літаком до Берліна. У вечірніх годинах канцлер Гітлер прийняв о. Тіса на розмові. Коло год. 19 розмова закінчилася. О. Тісо вислав телеграму до премієра словацької влади, щоб він подбав про те, щоб словацький сойм скликано завтра. Премієр влади подбав про те, що президент держави скликав словацький сойм на вівторок 14. ц. м. на год. 10. рано.

Парлямент скликано правильно. Обовязком всіх словацьких послів є ставитися завтра на засідання сойму. Рішення сойму матимуть вирішний вплив на дальше наше національно-політичне життя. Минула ніч має історичне значіння, якого наш нарід ще не переживав. Словацька рада міністрів буде цієї ночі безупинно радити.

СЛОВАЦЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО БУДЕ ЗАВТРА ГЛЯДІТИ НА БРАТИСЛАВУ, В ЯКІЙ ЗАПАДЕ РІШЕННЯ, ЩО МАТИМЕ НЕ ТІЛЬКИ ВПЛИВ НА ДАЛЬШЕ ЖИТТЯ СЛОВАКІВ, АЛЕ Й СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ. ОТЖЕ НА БОГА, КОБИ СЛОВАЦЬКІ ПОСЛИ ТАК РІШИЛИ! ЇХ РІШЕННЯ СТВОРЯТЬ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ СЛОВАЦЬКОГО НАРОДУ. ВІРЮ, ЩО ТАК СТАНЕТЬСЯ!"

ШАНЬО МАХ НА ВОЛІ.

БРАТИСЛАВА, 13. III. Урядово повідомляють, що шефа словацького уряду пропаганди Шаня Маха і б. міністра Чермака випустили на волю й вони прибули до Братислави. Інших арештованих мають звільнити в найближчих годинах.

Бувший міністр Ревай у Берхтесґадені?

[illegible] Комінтерну [illegible] словацькій вістку [illegible] і єврейськочеськ[illegible] в деяких комунікатах подала [illegible] до Берхтесґаден приїхав б. карпатоукраїнський міністр (вожд українських фашистів — як подає московська реляція) Ю. Ревай, якого прийме сьогодні на послуханні канцлер Гітлер.

—o—

Тіса приймали в Берліні як урядову особу.

[illegible] ПРЕМІЄРА СЛОВАЦЬКОЇ ВЛАДИ [illegible] ТІСА ПРИЙНЯВ НА ЛЕТУНСЬКОМУ [illegible] ПРЕДСТАВНИК ДИПЛЬОМАТИЧ[illegible] ПРОТОКОЛУ НІМЕЧЧИНИ. ВІДТАК [illegible] ТІСА ПРИЙНЯВ НА РОЗМОВІ НІ[illegible] МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ФОН РІБЕНТРОП, ЯКИЙ З ЧЕРГИ ЗАПРОВАДИВ. О. ТІСА ДО КАНЦЛЄРА ГІТЛЄРА. РОЗМОВА У КАНЦЛЄРА ГІТЛЄРА ТРИВАЛА ДО ГОД. 19. ІЗ Б. ПРЕМІЄРОМ ТІСОМ ВИЇХАВ ТЕЖ ДО БЕРЛІНА Б. МІНІСТР ДУРЧАНСЬКИЙ.

Чехословацький уряд радить над ситуацією.

[illegible], 13. III. ПАТ. Сьогодні в полудне[illegible] у Празі засідання цен[illegible] уряду, який ра[illegible] [illegible] бути реконструкція уряду. На підставі [illegible] поголосок з уряду має уступити віцепрем'єр (ним є Сідор), міністр військових справ ген. Сирови і міністр комунікації ген. Еліяш.

—o—

МАРШАЛ ҐЕРІНҐ ВЕРТАЄТЬСЯ НЕСПОДІВАНО ДО БЕРЛІНА.

РИМ. ПАТ. Тут потверджують вістку про несподіваний виїзд до Берліна маршала Ґерінґа та його дружини зі Сан Ремо. Там мали вони перебувати до 23. ц. м. відтак маршал Ґерінґ мав виїхати з офіційною візитою до Риму. Покидаючи Сан Ремо Ґерінґ заявив, що він сподівається, що небавом вернеться знову до Італії

Прага - Хуст із львівської перспективи.

Львів, 13. березня 1939.

Тримаючись послідовно засади, що кожний український національний провід на даній державній території єдино компетентний вирішувати українські справи та що українцям зпоза границь даної держави не слід туди встрявати і якнебудь на характер тамошньої української політики впливати, а в же в ніякому випадку не вільно її накидати, — мусимо згори признати правильною ту ґенеральну політичну лінію, яка така маркантна у поведінці відповідального карпато-українського проводу, та ті постанови, що їх той провід прийняв у звязку з останньою крізою. Дефініція тієї ґенеральної політичної лінії дуже коротка і ясна: **відроблювати всі ті втрати, що їх карпатські українці як нарід та Карпатська Україна як край втратили з приводу 20-ти літ еґоїстичного чеського централізму, але одночасно тривати при федерації з чеським і словацьким народом та супроти спільної держави виконувати свої обовязки таксамо льояльно, як льояльно та держава виконує свої обовязки супроти автономної Карпатської України.**

Нема теж ніякого сумніву, що всі українці на землі сущі солідаризуються беззастережно з тим одностайним відпором, що проявився однаково у старих та досвідчених політичних діячів у Карпатській Україні, як і в широких тамошніх масах, які стихійно та буквально з кожним днем глибше проймаються національною ідеєю, — з відпором проти спроб завернути до старих метод чеського централізму та підпорядкувати чеському народові, як суверенові, всі інші народи федерації, як меншевартні етнічні орґанізми. Тугість, яку в цій справі виявляє карпато-українська інтеліґенція, енерґія, з якою вона боронить щойно здобуті свої політичні права та віра, яку вона виявляє у сили карпатської вітки українського народу закріпити за собою ті права — це подивуґідні прикмети, що в увесь свій зріст виявились і в отому останньому конфлікті на лінії Прага-Хуст.

Друга річ, яка нас надзвичайно мило вражає це саме „**орієнтація на правовість**“. З цілого дотеперішнього ходу подій у Карпатській Україні та з цілого ходу тієї останньої крізи так і кидається в очі стороннім глядачам, що наші закарпатські земляки самі цупко тримаються закону і в своїй боротьбі вічно покликуються на закон, протестуючи палко проти всяких доконаних фактів, які суперечать з основними законами молодої федеративної републики. Це надзвичайно відрадне явище: ніщо не дорівнює такому злочинові супроти рідної нації, як злочин призвичаювання її до самоволі та безкарности за самовільні протизаконні виступи! З того привязання до правопорядку виходить висновок, який зрештою вміщається у згаданій на вступі ґенеральній лінії карпато-української політики: льояльно співпрацювати з Прагою у всіх тих справах, що їх вимагає добро спільної держави та добро українського народу у державі.

Зберігати федеративний звязок з Чехією і Словаччиною — це імператив, що його диктує карпатоукраїнському народові і ґеоґрафічне (чи радше ґеополітичне) положення Карпатської України і її актуальні культурні та господарські потреби і навіть теперішня стадія всеукраїнської проблеми. І тут, коли річ іде про формування всеукраїнської політичної думки, то зголошуємось до слова, як ті, що тут, у державних границях Польщі, становимо не тільки найбільший поза Совітами український національний масив, але й найвищий дорібок культури: тут уже галицько-волинські українці мають голос, бо без них взагалі ніяка розвязка української проблеми у широкому розмірі неможлива. Ото ж ми завжди стояли на становищі, що **єдиною і найтрівкішою підвалиною національної сили є духова, політична і матеріяльна культура нації.** Тому не можна в історії нації, в історії її змагань, перескакувати ступнів, що їх необхідно перейти. У перекладі на актуальну карпато-українську мову значить воно те, що при найпалкішій обороні своїх рівнорядних політичних прав, як складової частини федерації трьох народів, — треба може дещо поступитись у своїх амбіціях, коби тільки зберегти в своїх руках всі найбільші можливости розбудовувати культуру та в еволюційній політичній боротьбі й у творчій позитивній політичній праці (вибори, соймова діяльність, законодавство, співучасть у загально-державній політиці) набірати того політичного досвіду, що його ніяка найкраща доктрина не заступить і не дасть.

І тому теж і ми не тільки не бачимо ніякого лиха у тому компромісі, що до нього прийшло між Прагою та Хустом, але вбачаємо у цьому черговий доказ мудрости карпато-українських провідників. Політичним вислідом і висновком того компромісу була **промова мін. Клочурака.** Знаменний у тій промові уступ про те, що ніяка ґрупа українського народу не має монополю на патріотизм. Цей зворот безумовно стоїть у звязку з тими проявами внутрішньої боротьби, які почали вже виступати у Карпатській Україні: вістки про це викликували серед галицького громадянства найбільше збентеження. Як виказали останні події, прийшло до дійсного парадоксу: адже деякі палкі елементи у Карпатській Україні виступали спершу проти мін. Ревая, як колишнього соціяліста, того самого, якого швидко потім чехи відсунули від влади за його — націоналізм! Знову ж його наслідник, якого чехи висунули, як колишнього члена аґрарної партії, стаючи членом карпато-українського кабінету, відразу палко боронити політично-господарську самостійність українського народу у федеративній державі... Другий найважніший — на нашу думку — момент у тій промові, це підкреслення, що хоч Карпатська Україна не хоче бути предметом, тільки підметом у політиці, проте не має наміру робити „великої політики“. Коли пригадаємо найперші заяви о. Волошина та Ю. Ревая — то це та сама тенденція: **працювати над розбудовою рідного краю та не претендувати до ролі вирішного чинника у справах міжнародньої політики.** Леґенда про такі здогадні амбіції зродилась ключно на тлі злобних тенденційних поширюваних у ворожій до всього укра ства пресі звичайними анальфабетами, петали про карпато-український „Пі не здаючи собі справи ані з політичного су того слова, ані зі справжніх замірів і ливостей карпатських українців.

Наш висновок такий, що з найбіль радістю стверджуємо збереження у Кар ській Україні спокою та права. Кожний закріплювання волі важкий і годі пройти го без прикрощів і жертв. В останній безумовно впали жертви. Маємо те враж що вони націю тільки загартують, зберігаю дійсно вартісні одиниці, які тепер мусіли дійти з чільних становищ, на інших стан конструктивної праці. Ніщо вартісне у не загине. Найбільші цінности збереже сильна воля бути вільними та вміліст лю оборонити.

k

З польської преси.

„Боротьба аж до повного розгрому і знищення українства в межах польської держав

„**Ґонец Варшавскі**“ містить цикль статтей під загальним наголовком „На фронті боротьби за польщину східніх земель“. В найновішому числі (ч. 70 з 12-го березня ц. р.) знаходимо чергову статтю з цього циклю п. н. „**За польську експансію на східніх окраїнах**“, підписану криптонімом К—скі.

„Двацятилітній досвід з признаванням у Польщі фантастичної „української“ програми дав нам стільки яскравих прикладів нельояльности з того боку, що дальше толерування „української“ течії веде до паралїжування політичного становища Польщі та її рішення на сході Европи і є самогубною політикою.

„І так не оглянувшися якслід у відродженій польській державі, ми зійшли в нашій внутрішній політиці з великого історичного і політичного шляху короля Локетка і Казимира Великого бавлячися в „українські“ експерименти, наслідком яких стає перед польським народом невблаганна необхідність прийняти бій на великім, що раз - ураз орґанізується „українськім“ фронті, який тягнеться від гір серед лемків у краківському воєвідстві аж по Полісся...

„У цьому політичному бою починаємо добувати успіхи: упав ідейницький речник, що практично реалізував шкідливу „українську“ доктрину на Волині п. Юзевський, відроджується польщина започаткована ревіндикацією у Гриньках, під Ланівцями, звідки вийшло перше гасло повороту до польського народу і римо-католицького костела винародовлених поляків. Будиться до польщини й національного життя давня загородова шляхта. Ростуть ряди тієї шляхти також на Волині. Боротьба за польщину душ, за польщину земель у східній частині польської держави почалася. Важка це боротьба, противник скріпив свої сили через створення огнища для підсичування неспокою на т Закарпатській Україні в Чехо-Словач Боротьба довга, з численними драм ними моментами, вимагає великих нізованих сил, матеріяльних засобів і довсім політичної мобілізації цілого сього народу, здібного видати бор за історичне майбутнє та могутність щі, як держави, не тільки вигра здобутися на безповоротне знищен тивника та його ідеї“.

Ніякі огляди — каже автор — тичні погляди незгідні з основною польського народу, ніякі уявні не можуть перешкоджувати польсько дові у тій його боротьбі за „відвічні тієї землі“.

„Боротьба і погоня за ворогом ідеєю аж до повного розгрому і українства в межах польської це завдання цілого польського тільки окраїнних поляків. тільки ряди мусять тут на окраїні, — слова. У тій боротьбі за зріст польс стану посідання на східніх землях взяти участь велика армія, ницьким духом політичної офен перші ряди виповнять передов ські промисловці, купці, ремісни й інтеліґенти. Їх варштати праці стати новочасними укріпленнями і нями польського духа — то вони повинні вбивати граничні стовпи політичної експанзії на східніх Польська безкомпромісова експанзія у тій боротьбі має літичне значіння і вона в суті остаточно про розгром і знищен тивника“.

Як звичайно у ендеків: ясно і но та без задніх думок. Але чи та чи з якиминебудь виглядами на великі питання

ЯК БУЛО В КРУШЕЛЬНИЦІ.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ ПОСЛА Д-РА П. ЛИСЯКА.

На пленарному засіданні сойму 8-го ц. м. маршал Маковський приняв до булави — як ми вже повідомляли — велику інтерпеляцію **пос. д-ра Лисяка** до міністра внутрішніх справ у справі подій, що мали місце 16. лютого ц. р. в громаді **Крушельниці,** стрийського повіту. Посол-інтерпелянт поїхав на місце випадків і на підставі зібраного особисто матеріялу в такий спосіб насвітлює їх хід (цитуємо буквально за текстом інтерпеляції):

„15 лютого 1939 р. уладив гурт молоді в Крушельниці у приватнім домі **Павла Яворського,** якого звуть Чебиком, вечерниці. На вечерниці прийшли два хлопці з сусідного села Корчина — **Осип Яцкович і Микола Лопатич брати Корчинські.** Після вечерниць, що скінчилися під вечір, на тлі залицяння обох прибулих хлопців до дівчини **Анни Яворської** повстала бійка, підчас якої обох згаданих хлопців корчинська молодь потурбувала. Обома потурбованими заопікувалася ця сама дівчина, що за неї виникла бійка, а хтось з приявних пішов до Корчина повідомити родину потурбованих про їхню пригоду. Селяни Крушельниці, зрозуміло, нічого про цю подію не знали, бо вона скоїлася під вечір серед одного гурту молоді, тим більше, що хати в Крушельниці від себе далеко віддалені. На вістку про побиття Корчинських їхній батько **Микола Яцкович Корчинський,** не провіривши причин колотнечі, негайно вночі пішов до недалекого Синевідська Вижнього і там повідомив капітана **М. Міхайлішина,** команданта маневрового відділу полевої артилерії, який там перебуває, будьто би українські хлопці з Крушельниці побили двох польських громадян — загродових шляхтичів, отже надав приватній події характер національно-політичний Капітан Міхайлішин заалярмував негайно свій відділ і, не провіривши дійсного ходу подій, видав наказ маршу до Крушельниці. Відділ у силі майже 100 озброєних вояків бігом подався до Крушельниці і прибув до неї перед 6. год. рано, коли село вставало, а селяни, нічого не відаючи і не передбачуючи, почннали свою працю, або спішили на залізничку, щоб виїхати на лісові роботи у Майдані. Капітан Міхайлішин окружив ціле село згаданим відділом війська, яке на його приказ малими ґрупами витягало поодиноких хлопців і старших господарів у білизні й босих з хат та гнали їх прикладами крісів через село. В селі счинився крик, голосіння і паніка. Ціла акція тривала до год. 9. рано. Підчас тієї акції побили до крови майже 40 хлопців і господарів. Між ними потерпіли важкі рани **Микола Качур** (постріл у голову, **Гринь Коціба** (зломане ребро), **Юрко Чулевич Петро Праник** (5 ран у голову), **Антін Лазоревич, Семен Мельник,** що перебуває в Стрию в шпиталі, **Юрко Ільків** (тамже), **Кость Яворський.** Крім того побили ще 12 господарів і хлопців. Важко ранених оглянув лікар зі Сколього **д-р Врецьона,** що в кожному випадку списав протокол лікарських оглядин".

Далі посол-інтерпелянт описує напад вояків на гурт людей, що очікували на залізничці та на місцевого пароха **о. Осипа Вицівського,** який нічого про подію в селі не знав, а якого командант відділу зневажив, образивши його духовну гідність. Візита напасників у селі повторилася — як точно описує посол — ще двічі і кінчилася погрозами, мовляв, з села не залишиться камінь на камені.

Характеристичне явище, закінчує свою інтерпеляцію посол, що підчас моєї особистої інтервенції у цій справі у п. стрийського старости **м-ра М. Стефаніцького** відповіли мені, що п. староста нічого не знав і що я є першим його інформатором у цій справі. Це вияснення не відповідало правді, бо в селі інформували посла, що вже 18. лютого перебував у Крушельниці відділ поліції зі Стрия, що переводив слідство.

Інтерпелянт запитує міністра внутрішніх справ, чи покарає виновників подій і чи видасть розпорядок, щоб такі історії на майбутнє не повторялися.

Загальні Збори

Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України" в Празі.

Дня 18. лютого ц. р. відбулися річні загальні збори Т-ва „МВБУ" вперше у власній домівці Т-ва. Зборами проводив, за відсутністю через недугу заступника голови Т-ва проф. А. Яковлева, член Т-ва проф. М. Славінський.

Після короткого слова секретаря Т-ва, проф. С. Сірополка, присвяченого памяті голови Т-ва акад. проф. д-ра С. Смаль-Стоцького та слова проф. М. Славінського, присвяченого памяті члена Т-ва проф. С. Шелухина, збори вшанували память небіжчиків.

Зі звіту Управи про її діяльність за час від 8. квітня 1938 р. по 18. лютого 1939 р. видно, що в Т-ві на 18. II. 1939 р. було 121 дійсних членів та 5 членів співробітників.

Управа у звітовому році відбула 15 засідань та 3 наради.

Головніші справи, якими управа займалася у звітовому році, були такі:

1. Вшанування памяти акад. проф. д-ра С. Смаль-Стоцького. Управа на спеціяльному засіданні, присвяченому памяті проф. С. Смаль-Стоцького ухвалила присвятити ч. 21 „Вістей Музею" памяті покійного та призначити одну кімнату в домі Т-ва памяті проф. С. Смаль-Стоцького. Обидві ухвали виконано, при чому кімнату проф. С. Смаль-Стоцького прикрашено портретом покійного та вміщено в ній бібліотеку і всю ту обстанову з кабінету покійного, яку передав для тієї кімнати син небіжчика, проф. д-р Р. Смаль-Стоцький.

2. Справа дому Т-ва. Ще за життя голови Т-ва проф. С. Смаль-Стоцького Управа дістала позичку в Чеському Гіпотечному Банку в сумі 113.430 к. на 38 і пів року на умовині виплати 5 і пів відс. разом з амортизацією позички. У виєднанні тієї позички на умовинах, значно лекших в порівнянні з умовинами тієї позички, що тяжила на домі Т-ва, прислужився інж. М. Тренет, якому управа іменем Т-ва висловила щиру подяку за його заходи в тій справі. Отримавши цю позичку управа зліквідувала позичку, що тяжила раніш на домі.

Щодо ремонту дому, то управа доручила перевести його фірмі інж. К. Фідлера. До технічного догляду над ремонтом управа запросила архітекта інж. В. Вельварського, а господарський догляд над ремонтом виконував управитель дому проф. Б. Мартос. Виконання деяких праць при ремонті дому управа доручила українським підприємцям. Так, інсталяцію електрики в домі Т-ва перевів інж. Ф. Кордонський, який дарував Т-ву 1.000 к. з тієї суми, що належалася йому за працю, а фарбування вікон і дверей перевів п. Васецький.

Вже з кінцем листопада 1938 р. почали перевозити і почасти переносити речі Музею до власної домівки. В цілости Музей має перенестися до 1. квітня ц. р. Урочисте відкриття Музею разом з посвяченням дому намічено на 18. травня ц. р.

3. Позичкова акція. Позичкова акція не виправдала тих сподіванок, що їх покладала на неї управа, починаючи цю акцію в травні 1938. р., але технічне переведення акції не викликало ніяких витрат з коштів Т-ва, бо управа дістала на ту операцію жертву від п. Я. Макогона в сумі 100 дол.

4. Збіркова акція на Музей. Хоч Музей ВБУ має вже власну домівку, але є багато конечних потреб, яких Т-во не має можливости задовольнити, бо вже вичерпалися фонди призбирані на Український Дім у Празі. Отож управа на своїх засіданнях присвячувала чимало уваги питанню про матеріяльну забезпеку Музею. Так, управа відбула 12. вересня 1938 р. нараду з участю д-ра Л. Мишути з Америки для обговорення справи активізації збірок в Америці на користь Музею ВБУ. Далі, користуючись тим, що проф. Д. Дорошенко вліті 1938 р. мав виїхати до Канади, щоб там виголосити низку викладів українському громадянству, управа просила його при своїх виступах перед українським громадянством у Канаді подавати інформації про діяльність Музею ВБУ та закликати громадянство до жертв на користь Музею. Управа на засіданні 16. вересня 1938 р. висловила приявному на цьому засіданні проф. Д. Дорошенкові щиру подяку за всю ту працю, яку він перевів за час свого перебування в Канаді для Т-ва. Тамже. в Канаді. управа має свого уповноваженого — П. Лазаровича, що з незвичайною відданістю виконує свої обовязки.

5. Видання „Вістей". Управа у звітовому році видала чотири числа „Вістей". У квітні 1938 р. „Вісти" втратили почтовий дебіт у Польщі. Заходи про віднову для „Вістей" почтового дебіту в Польщі покищо не дали успіху.

З грошевого звідомлення управи за 1938 р. видно, що в 1938 р. вплинуло 50.338,85 кч.: жертв на Український Дім у Празі 26.511.60 кч; ріжні інші жертви 7.382 кч. (К. Лисюк на помешкання Музею 4.000 кч., Я. Макогін на витрати в справі позичкової акції 3.000 кч; інші — 382 кч; від льокаторів дому Т-ва та за користування помешканям Музею від ріжних установ і осіб — 7462,40 кч;членські вкладки та відсотки — 2.757.30 кч; позичкова збірка — 6.225.55 кч. Витрати: 363.400,45. кч. На 1. січня 1939 р. в касі Т-ва і в банках — 11.838.30 кч.

Директор Музею проф. Д. Антонович у свому звіті вказав, що у звітовому році (за 10 місяців) прийшло до Музею 977 чисел жертв. Пересічно на одне число припадає 50 речей.

Ревізійна Комісія для ревізії збірок Музею у свому акті вказала, що дирекція Музею знов буде мати великі труднощі з приміщенням речей, бо як уже видно, помешкання Музею у власній домівці замале.

Після звітів управи і Ревізійних Комісій загальні збори ухвалили абсолюторію управі та подяку управі. ревізійним комісіям, директорові музею проф. Д. Антоновичеві та його помічникові проф. д-роаі С. Наріжному й управителеві дому проф. Б. Мартосові. Крім цього збори ухвалили висловити подяку всім жертводавцям, що своїми жертвами допомогли Т-ву забезпечити Музей власною домівкою, усім співробітникам Музею та українським часописам за їх прихильне ставлення до завдань Т-ва взагалі та до збіркової акції зокрема.

Збори, на пропозицію управи, ухвалили надіслати урядові Карпатської України в особі премієра о. А. Волошина привіт з нагоди перемоги при виборах до сойму 12. лютого.

До нової управи ввійшли: голова — проф. А. Яковлів, заступник голови — проф. С. Сірополко, члени управи — Е. Вировий (скарбник), М. Павлічук (секретар), Д. Антончук, проф. д-р І. Борковський, проф. Л. Грабина, інж. А. Зубенко і З. Мірна. До Ревізійної Комісії для ревізії грошевих оборотів увійшли: доц. І. Кабачків, проф. М. Добриловський та М. Матюшенко, а до Ревізійної Комісії для ревізії збірок Музею — проф. В. Садовський, М. Россіневич та Д. Козицький.

На пропозицію управи збори прийняли до складу дійсних членів Тва 8 осіб.

Розмір членської вкладки на 1939 р. збори встановили в сумі 10 кч. річно.

З інших постанов зборів слід згадати такі: 1) взяти участь у Шенчевківській виставі, що її влаштовує спеціяльний чесько-український Комітет у березні ц. р. в Національному Музею в Празі, з тим, щоб експонати Музею ВБУ мали окреме місце; 2) доручити управі обміркувати питання про створення при Музею бібліотеки-позичальні.

Унійний Інститут у Львові.

У „Львівських Архиєпархіяльних Відомостях“ за березень 1939. р. поміщено ерекційний розпорядок Ексц. Митрополита, яким він оснував Український Католицький Інститут Церковного Зединення ім. Митрополита Рутського у Львові.

Зі статуту довідуємося, що метою Інституту є „спомагати змагання над об'єднанням Східніх Церков з Апостольським Престолом, щоб було одне стадо а один Пастир“. Інститут здійснюватиме свою мету видаванням унійного журналу, популярних книжечок на унійні теми, влаштовуванням унійних зїздів, викладів, унійних тижнів, закладанням унійних гуртків по парохіях, спомаганням унійних станиць на унійних теренах, створенням унійного фонду і т. д. Членом Інституту може бути кожний українець-християнин, як теж окремі гуртки й товариства. Обовязком членів є співпрацювати по вказівкам управи в ширенні унійної ідеї серед найширших кругів громадянства.

Припинили діяльність читальні „Просвіти“ і кружка „С. Г.“ в Грушатичах.

Минулого тижня повітове старосто в Перемишлі повідомило голову читальні „Просвіти“ в Грушатичах письмом з дня 17. II. ц. р. ч. Поль. Б. 173/ст.Л., що на основі постанов ст. 16. розпорядку президента Р. П. з 27. X 1932 (Д. З. Р. П. ч. 94, поз. 808) припинює діяльність читальні, бо її діяльність загрожує публичному порядкові, спокоєві й безпеці.

У мотивах повітове старосто — очевидно на підставі поліційного донесення — подає, що виділ читальні замість вести культурно-освітню працю серед членів читальні **винаймив свою домівку членам кружка „С. Г.“**, які, мовляв, **уладжують тайні сходини та військові вправи;** дальше члени читальні мали, мовляв, перед кількома роками пальну і білу зброю (якої, доречі, ніколи в ніякого члена не найдено).

У звязку з цим ореченням постерунковий з поліційної станиці в Міжинці **опечатав домівку читальні.**

Таке саме письмо, майже таксамо умотивоване, дістав і голова кружка „С. Г.“ в Грушатичах.

Проти цього оречення оба товариства внесли своєчасно спротив до Воєвідського Уряду у Львові.

Майже рівночасно з припиненням діяльности читальні „Просвіти“ і кружка „С. Г.“ в Грушатичах постерунковий з Нижанкович **запечатав домівку читальні „Просвіти“ в Сиракізцях**, перемиського повіту. Мотиви запечатання цієї читальні досі ще невідомі.

ГОЛОД У СКІЛЬЩИНІ.

Ті, що приїзджають на літній відпочинок до Сколього, Гребенова, Головецька, Тухлі, Славська чи Волосянки, добре знають скільського бойка: він мовчаливий, по його лиці блукає фільософічна усмішка, очі цікаво блистять, вуха слухають уважно. Чи продає що, чи купує або везе когось на возі, завжди спокійний, але сторожкий неймовірно: на всякий факт, що заістнює біля нього, на все, що діється в світі, реагує міцно і пристрасно та шепітливо питає: Як наша справа, пашцю? Доволі свідомий і чи це буде жінка (Тухля), чи мужчина (Кальне й ін.), всупереч усяким перепонам ідейно та з посвятою працює на ріжних ділянках громадсько-культурного життя (прикордонне село Ялинковате, куди ніхто не має змоги заїхати, зібрало на прапор „Просвіти“ 103.90 зол.!). Неймовірно вбогі, вдоволяються чимбудь: бульбою чи чорним як земля „хлібом“.

Єдиний поважніший заробіток скільського бойка — це праця при звозі дерева з ліса, що завжди відбувається зимою. І тому бойки так дуже ждуть снігу.

Цього року в Скільщині снігу було або обмаль, або взагалі його не було. Це і є причиною голоду, який обхопив уже ріжні села: **Грабовець Скільський, Риків, Ялинковате, Жупане й ін.** До цього специфічні прикордонні відносини утруднюють поміч і дослід, який круг обіймає ця загроза.

Скільським бойкам слід доконче допомогти!

Ця статейка має на меті звернути увагу в першу чергу УПР і відтак усього громадянства, що не смієм забути про одну з найсвідоміших частин Галичини в часі тяжкої кризи.

Мстислав Церковний.

—o—

Україніка.

ГОЛЯНДСЬКА ПРЕСА.

„Ню Роттердамше Курант“ з 6. III. містить власний, спертий на числах огляд господарського положення Карпатської України і стверджує, що треба вложити трохи капіталу на те, щоб карпатоукраїнська економіка стала самовистачальною. Природні багатства, що дрімають у надрах землі, при розумній господарці можуть піднести Карпатську Україну на високий економічний щабель.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Кельніше Фолькцайтунґ“ з 8. III. у вступній статі п. н. „Важка праця у Празі“ обговорює підклад та причини нової кризи у відносинах між Прагою та Хустом. Чехи хочуть Карпатську Україну узалежнити від себе фінансово. Вони не допускають до того, щоб зиски з природних багатств Карпатської України йшли просто в українські руки і тримають міцно під своїми приказами військо, яке в Карпатській Україні не є територіяльне, тільки, мовляв, окупаційне.

Берлінський **„Фелькішер Беобахтер“** з 10. III повідомляє з Праги, що **переговори про карпато-українсько-мадярський кордон стали на мертвій точці, бо мадяри домагаються великої коректури кордону біля Ужгороду та Мукачева.**

„Дойтше Рундшав“ (Бромберґ) з 10. III. приносить точну біоґрафію нового карпатоукраїнського міністра Ст. Клочурака.

Те саме приносить майже вся німецька преса.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража“ з 8. III. містить цілу низку телеґрам про реконструкцію карпатоукраїнського уряду та про напружені відносини між Словаччиною і Прагою; з 9. III. під наголовком: „Знову стоїть під знаком запиту цілість Чехо-Словаччини“ широко обговорює чесько-словацький і карпато-українсько-чеський конфлікт, при чому подає ближчі подробиці про реорґанізацію уряду Карпатської України.

„Обзор“ з 8. III. подає вістки про примусову димісію мін. Юлія Ревая; в числі з 9. III. крім телеґрам Чехо-Словацького Пресового Бюра про нові відносини між Прагою та Хустом приносить на цю тему передову статтю, в якій м. і. завважує, що Прага викликала конфлікт з Карпатською Україною невідомо за чиєюсь намовою, а саме намовою тої держави чи тих держав, в яких інтересі лежить вічний несупокій на Закарпатті, як арґумент, що карпато-українська держава не може бути тривким чинником.

Майже вся югославянська преса приносить менші чи більші вістки і власні замітки з них про димісію Ю. Ревая, реконструкцію карпатоукраїнського уряду та про новий стан у відносинах між Хустом і Прагою.

—o—

МАНЕВРИ ФІНЛЯНДСЬКОЇ АРМІЇ НА ПОГРАНИЧЧІ СССР.

ГЕЛСІНКІ. АТЕ. 8. ц. м. почались на східньому кордоні Фінляндії військові маневри. Бере в них участь кількох військових атташе і гурт німецьких штабових старшин.

ЩЕ ОДНА ЗБРОЙНА СУТИЧКА НА СОВІТСЬКО-МАНДЖУРСЬКІМ КОРДОНІ.

ТОКІО. ПАТ. 70 совітських вояків обсадило 100 метрів манджурської території; це довело до японсько-совітської збройної сутички.

ВЕЛИКІ БРИТІЙСЬКІ МАНЕВРИ В СІНГАПУРІ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. В найближчім тижні розпочнуться в Сінгапурі великі маневри, в яких візьме участь тамошня військова залога, літаки і коло 25 воєнних кораблів.

ЗМОВА ПРОТИ КОРОЛЯ ІРАКУ.

КАІРО. ПАТ. В єгипетській пресі появилася вістка, що метою недавно викритої змови було проголосити королем еміра Зіеда, якого одначе тою змовники не втаємничили у свій плян. Всі змовники арештовані.

Велика виборча перемога українців у Перемищині.

(Телефоном від власного кореспондента).

Перемишль, 13. III.

(СК) 79 громад Перемищини вибрало 1.274 радних. З того українців 928, „русских" 37, жидів 6 поляків 303. У 15 громадах стан український зменшився на 29 мандатів, у 46 громадах в порівнанні з попередніми виборами здобуто 132 мандати більше. **У 27 громадах вибрано виключно українських радних. У 4 громадах уневажнили українські листи.** В двох громадах ми зовсім програли.

Пілйом великий, повіт зактивізований, фреквенція: 85—95 проц.

ТУРЧАНЩИНА.

ТУРКА. ПАТ. Вибори до громадських рад у турчанському повіті дали такий вислід: вибрано 1.806 радних, з того 204 поляків, 908 українців, 610 „русских" і 84 жидів. Поляки здобули 68 мандатів більше.

—o—

Карпатська Україна і Словаччина в боротьбі за свої права.

ВІДЕНЬ. УПС. Кріза та конфлікт у федераційній державі чехів, словаків та українців, який завдяки чеським затіям так загострився, є тільки продовженням 20-літньої боротьби українців та словаків в обороні прав до життя. Прага хоче вести дальше політику, яка полягає в тому, що коли вона не чується досить сильна, робить великі обіцянки на те, щоб потім вертатися до старого ладу. Так було перед 20 літами, коли карпатські українці дістали автономію, так було з договором зі словаками, так є тепер після монахійського вирішення. Не зважаючи на те, що чеський нарід мусів дорого заплатити за дотеперішню політику, хоче дальше йти старим погубним шляхом. **Він забув, що тоді, коли можна було проволікати двацять літ скликання сойму до Ужгороду, який мав бути скликаний до 90 днів, то ті часи безповоротно минулися.** В останньому часі прибрав конфлікт особливо гострі форми у Словаччині. В ночі з дня 9. на 10. березня премієр Беран зложив із влади о. д-ра Тісо, разом з тим почалася військова акція чехів. Військо і жандармерія обсадили державні будинки, арештували провідних державних мужів і членів Глінкової Ґвардії, а також членів уряду, проф. Туку, Шаня Маха і д-ра Чермака. Та словаки, зокрема Глінкова Ґвардія поставили відразу активний спротив. Розброювано поліцію і жандармерію. Проголошено виїмковий стан.

Прага надала новий уряд д-ра Сівака, який тоді знаходився в Римі. Владу перебрав у свої руки мін. Теплянський, якого словаки назвали зрадником. **У віденському радіо називає усунений міністр Дурчанський насильне усунення словацького уряду протизаконним встряванням Праги у внутрішні справи Словаччини.** Тому він уважає себе за представника одиноко леґального словацького уряду. Він сказав м. ін.: „Поведінка Праги протизаконна. Центральний уряд використав ситуацію, що в його руках була влада. На чолі війська стоять чехи. Використано нашу легкодушність, що ми лишили на провідних державних місцях чехів. Поведінка Праги нарушує конституційний закон. На осн. закону президента іменує уряд на підставі проекту сойму. Відбирає урядові владу тільки тоді, коли сойм висловить йому недовіря, або коли уряд податься до димісії. Одначе такого випадку не було, тому ніхто не мав права позбавляти уряд влади. Потім Прага димісіонує новий уряд Теплянського і установляє уряд Карла Сідора.

Характеристичне те, що факт зміни уряду подало чеське радіо пів години швидше від словацького. Словаки уважають цей уряд за чехословацький уряд, а не словацький. У Братиславі на вулицях їздять панцирні авта, словаки або сидять по вязницях, або мусіли втікати за границю. Політичний шеф „Глінкової Ґвардії" Мурґаш відвідав новоіменованого предсідника влади Сідора та запитав його, чи він може ручити за безпеку. Сідор відповів заперечно. Тоді Мурґаш подався за границю. У віденському радіо він виголосить промову. На запит Мурґаша, як він собі уявляє співпрацю зі Словаччиною, Сідор відповів, що він ставиться до ситуації пасивно.

Провідник словаків Ванра сказав, що словаки, які опинилися за границею, борються також за свободу Словаччини, бо знають, що не зможуть вернутися до краю, поки звідти не уступлять 250 тисяч чехів і жидів. Вчора подала вістку, що до Берліна поїхала делеґація словаків під проводом о. д-ра Тісо. На початку сто[illegible] у [illegible] з боротьбою словаків. Як Карпатська Україна не погодиться на накинені Прагою **зміни, так теж Словаччина не уступить від своїх прав на самостійність. Виринають тепер знову поголоски про т. зв. спільну границю. Та вже ціла Европа усвідомила собі, що мінхенський поділ є правильний та що нема мови про його зміну.**

ПРЕМІЄР СІДОР ЗЛОЖИВ З УРЯДУ РЕД. МУРҐАША.

БРАТИСЛАВА. КУП. Премієр Сідор головний начальник „Глінкової Ґвардії" звільнив сьогодні дотеперішнього політ. шефа Глінкової Ґвардії Карла Мурґаша з його уряду в наслідок промови, яку він виголосив у віденському радіо. Сідор як головний комендант Глінкової Ґвардії видав такий наказ: „Повідомляю, що звільняю від ведення функцій політичного начальника Глінкової Ґвардії тому, що він нарушив присягу, яку зложив на мої руки, обіцюючи вірність мені, як начальникові Глінкової Ґвардії та обіцюючи вірність словацькому народові. Цю присягу він зломив, бо нині рано мав у мене зявитися, але не ставився, зате вже нині виступив проти мене у віденському радіо."

Іменую політичним начальником посла Павла Чорногоречного.

ВЕЧІРНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У БРАТИСЛАВІ.

БРАТИСЛАВА, 13. III. ПАТ. Цілий нинішній день панував у Братиславі спокій. Військо й жандармерія відступили з міста. Будинки обсадила Глінкова Ґвардія. Менші й більші частини ґвардії стежать по місті, пильнуючи жидівської дільниці, в якій були спроби викликати протижидівські виступи. Зате вечором розкинено по Братиславі летючки проти теперішнього словацького уряду, якому закидують зраду національних інтересів. В летючках заповіджено на год. 20. велике маніфестаційне віче, на якому будуть промовляти Шаньо Мах і проф. Тука. Вечором справді перед театром зібралася маса людей, до якої промову виголосив Мах. Коли юрба почала викрикувати протичеські оклики, кінна поліція стала розганяти юрбу. По якомусь часі демонстранти почали знову сходитися і поліція стала їх знову розганяти. Щойно на інтервенцію Глінкової Гвардії, поліція відступила. Тоді Шаньо Мах виголосив із балькону театру коротку промову, в якій переповів вістку про конференцію премієра Тіса в канцлером Гітлером, **що о. д-р Тісо вже повідомив телефонічно про вислід тієї конференції словацьку раду міністрів. На підставі тих інформацій проблему Словаччини слід уже вважати розвязаною. Словаччина здобуде незалежність і волю та матиме змогу повного й успішного національного розвитку.**

ФРАНЦІЯ НЕ БУДЕ ІНТЕРВЕНІЮВАТИ У СЛОВАЦЬКІЙ СПРАВІ.

ПАРИЖ. ПАТ. Занепокоєння чеською справою вдержується в Парижі далі. В політичних колах кружляли алярмові вістки. В полудневих годинах англійський амбасадор у Парижі відбув конференцію з мін. Бонне. Відтак мін. Бонне пішов до премієра Даладіє, щоб його поінформувати про ситуацію. У вечірних годинах схвилювання збільшилося, з уваги на загострення тону німецької преси. **Якщо йде про становище Франції, то франц. преса зовсім недвозначно натякає, що Франція не має найменшого заміру інтервеніювати в цій справі.**

СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

У справі чехо-словацького конфлікту займає теж голос італійська преса. „Трібуна" підкреслює, що самостійницькі змагання словаків чимраз збільшуються. „Джіорнале д Італія" звертає увагу на обурення, що його викликали арештування серед німців, при тому стверджує, що словаки сильно схвильовані тим, що за професором Тукою слід пропав. „Ресто де Карліно" пише про цю проблему у статі п. н. „Чехо-Словаччина" чи Чехія"?

—o—

Концентрація німецької армії на словацькому кордоні.

„Ню Кроніка" повідомляє, що німецькі штурмовики Ф.С. із Братислави, які переходять на другий бік Дунаю, заявляють словакам, що в середу Гітлер увійде на Словаччину.

„Дейлі Експрес" повідомляє, що над словацькою границею згуртовано 10.000 штурмовиків, крім того концентрують теж на німецькому боці правильні військові частини.

СЛОВАЦЬКІ НІМЦІ ДІСТАЮТЬ ЗБРОЮ З ВІДНЯ.

Отсі згадані часописи пишуть, що з другого боку Дунаю доставляють зброю до Братислави, що нею в першу чергу користуються словацькі німці. 11. п. м. через міст переїхало вантажне авто зі зброєю. 12. ц. м. доставлено знову німцям 1.500 крісів.

ПРАГА БОЇТЬСЯ, ЩОБ НІМЦІ НЕ ЗАЙНЯЛИ БРНА.

ПРАГА. В тутешніх політичних колах побоюються, щоб німецька армія не зайняла в найближчих днях Брна.

КАНЦЛЕР ГІТЛЕР У ВІДНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. Канцлер Гітлер виїздить завтра до Відня, щоб узяти там участь у дефіляді, яка відбудеться в середу, з нагоди роковин Аншлюсу.

ПРОТИНІМЕЦЬКИЙ ВИСТУП В ЧЕХІЇ.

„Дойче Нахріхтен Біро" подає описи протинімецьких виступів у Брні, підкреслюючи, що їх спричинили чеські комуністи. Чеські офіційні кола заперечують ці вістки. Німецьке пресове бюро пояснює це в той спосіб, що переведення в життя ухваленої у Празі марксістівської акції не стріне більших перешкод, якщо не змініться становище відповідальних кол. Також і німецька преса подає великі описи протинімецьких виступів у Чехії та на Моравії.

„Берзен Цайтунг" повідомляє про переведений учора вечором напад чехів на гімнастичну галю німців. Наступ чеської юрби відбила німецька міліція. Інші німецькі часописи подають описи протинімецьких виступів чехів у Словаччині, в якій нападають уже не тільки на словаків, але й на німців. В Іґляв є 40 ранених. Протинімецькі виступи були в Оломовці, Брні і Празі.

ЗАКОРДОННІ КАПІТАЛИ ШУКАЮТЬ ЛЬОКАТ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ХУСТ. КУП. До Хусту приїхало кількох представників американських капіталістичних кол, щоб пізнати господарські умовини та можливість льокати капіталів. У такій самій справі приїхав до Хусту український капіталіст з Осльо В. Семчишин.

—o—

НІМЕЦЬКЕ СВЯТО ПОЛЯГЛИХ У ХУСТІ.

ХУСТ. КУП. На військовому цвинтарі в Хусті на німецьких могилах зложили німці вінець. **В часі тої церемонії промовили: новий нім. консуль Гофман і представник нім. меншини інж. Ольдофреді.**

Відгомін львівських подій в сенаті.

Підчас нарад сенату над буджетом міністерства освіти сен. проф. Бартель виголосив довгу промову, в якій основно зясував причини повного розкладу між польською академічною молоддю ілюструючи свою промову відомими у Львові фактами та уступами з нелеґальних летючок ендецьких студентів. Його промова зробила на присутніх величезне враження.

Вісти з Карпатської України.

ДЕКРЕТ ПРО СКЛИКАННЯ СОЙМУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ХУСТ. КУП. Премієр о. д-р Волошин дістав з Праги письмо такого змісту:

„Пане Премієре!

Скликую сойм Карпатської України на засідання на день 21. березня“. Підписано: президент Гаха, премієр Беран.

НОВИЙ ВІЦЕМІНІСТР ВНУТРІШНІХ СПРАВ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Д-р Юрій Перевузник народився в Середнім 1900 року. Гімназію покінчив він в Ужгороді, правничий факультет у Празі. 1926 р. вступив він до судової служби. Брав живу участь у громадянській праці, зокрема у „Просвіті“, минулої осени увійшов до президії Української Національної Ради.

ВІЦЕМІНІСТР ЗДОРОВЛЯ ТА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ.

Д-р Микола Долинай прийшов на світ 1894 р. в Довгополі. Гімназію покінчив він в Ужгороді, медицину в Будапешті. Працював в ужгородській лічниці спершу як секундар, опісля як директор. Він визначився як громадянський діяч; після утворення карпатоукраїнської держави належав до делімітаційної комісії, що визначила південний кордон.

ЯК ПРИНЯЛО НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ЗМІНИ В УРЯДІ?

ХУСТ. КУП. Деякі кола сподівалися, що іменування міністра Клочурака доведе до розлому серед карпатських українців. Та українці приняли цю зміну спокійно. Вони виявили повне зрозуміння, що йде тут не про особу, лиш про добро краю, та що під теперішню хвилю необхідний лад і послух супроти рідної влади.

ПЕТРО КАЛИНЮК — ШЕФОМ ПРЕЗИДІЯЛЬНОГО ВИДІЛУ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Шеф президіяльного виділу міністерства внутрішніх справ у Хусті уступив зі свого становища і перебрав організацію адміністрації. На його місце прийшов тячівський староста радник Петро Калинюк, який кермував адміністрацією та організацією виборів до карпатоукраїнського сойму.

ПІСЛЯ ЗМІНИ В ПРОВОДІ УНО.

ХУСТ КУП. Новоіменований провідник УНО д-р Ю. Перевузник перебрав своє діловодство та підпорядкував партійному проводові редакцію „Нова Свобода“.

ПІСЛЯ ЗАЯВИ МІНІСТРА КЛОЧУРАКА.

ХУСТ. КУП. Урядова заява, що її виголосив перед мікрофоном новоіменований міністр Клочурак, зробила добре враження в Карпатській Україні. Зокрема з вдоволенням приняли вістку, що карпатоукраїнський сойм уже скликаний, буджет затверджений.

АМЕРИКАНСЬКА ЖУРНАЛІСТКА У ХУСТІ.

ХУСТ, КУП. Премієр Карпатської України приняв на авдієнції кореспондентку щоденника „Ню Йорк Таймс“.

„ЖІНОЧИЙ СОЮЗ“ ПЕРЕЗВАНО НА „СОЮЗ УКРАЇНОК“.

ХУСТ, КУП. У Хусті відбулося засідання управи „Жіночого Союзу“, на яке запрошено премієра о. д-ра Волошина. На засіданні вшановано память покійної дружини премієра та рішено змінити назву товариства на „Союз Українок“.

Самоуправні вибори.

ЗБОРІВСЬКИЙ ПОВІТ.

ЗБОРІВ, ПАТ. У днях 11-го і 12-го ц. м. відбулися вибори до громадських рад у зборівському повіті. В 66 громадах на загальне число 1.180 мандатів поляки дістали 606 мандатів, українці 574. Голосування відбулося тільки в 10-и громадах, у 38 громадах був компроміс. У 18-и громадах уневажнено одну з двох лист, супроти чого залишилася тільки одна важна листа і тому голосування теж не було.

ТУРЧАНСЬКИЙ ПОВІТ.

ТУРКА. ПАТ. У виборах до громадських рад у турчанському повіті у 78 місцевостях не було голосування, бо виставлено тільки по одній спільній листі. Вибори відбулися тільки в 21 місцевостях. Досі відомий склад компромісових лист у Висоцьку і Либухорі. Висоцько вибрало 21 поляків, 7 українців і 2 жидів, у Либухорі на листі знайшлося 5 поляків 40 українців, 20 старорусинів і 1 жид.

Населення Півн. Сирії домагається прилучення до Туреччини.

ТАЙНА РАДІОВИСИЛЬНЯ ВЕДЕ ПРОТИ ФРАНЦУЗЬКУ ПРОПАҐАНДУ В СИРІЇ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. Як подає турецька преса, населення Алепа улаштовує демонстрації, домагаючися приєднання до Туреччини. Населення міста й околиці закуповує турецькі прапори.

ЦАРГОРОД, ПАТ. щоденник „Джумгуріет“ повідомляє, що якась тайна радіовисильня закликає сирійців до енергійної акції проти французького мандату.

Французькі органи безпеки не можуть викрити цієї радіостації; вона мабуть вмонтована в самохід, який переїздить з місця на місце.

Признання стипендійних підмог.

На оголошений Головним Виділом Т-ва „Просвіта“ у Львові в грудні 1938 р. конкурс вплинуло 156 подань. Матеріяльні відносини показної більшости петентів були такі, що Головний Виділ був змушений підмоги зменшити, щоб помогти більшій кількості молоді.

На засіданні 7. ц. м. Головний Виділ признав 43 підмоги замість проектованих 21 отсим петентам:

I. З фонду ім. Вп. Ліни і Миколи Малицьких — по 100 зол.:

1. Володимир Бартошко, студ. II. р. мед. у Львові.
2. Степан Галайда, ст. IV. р. мат.-природ. вид. унів. у Львові.
3. Дмитро Горбачів, ст. V. р. хемії унів. у Львові.
4. Степан Горечий, ст. IV. р. політехн. у Львові.
5. Петро Ґреґорійчук, ст. I р. Акад. Мист. у Варшаві.
6. Петро Драль, ст. III. р. Акад. Загр. Торг. у Львові
7. Юрій Жук, ст. IV. р. техн. у Данціґу.
8. Лідія Карпинська, ст. II. р. гуман. вид. унів. у Львові.
9. Володимир Качор, ст. IV. р. політехн. у Львові.
10. Маркіян Медідь, ст. IV р. мех. політ. у Львові.
11. Ілля Перещинога, ст. III. р. інжин. вид. політехн.
12. Теофіль Соболь, ст. I. р. мед. в Познані.
13. Іван Чопак, ст. II. р. гуман. вид. унів. у Львові.

II. З фонду ім. Н. Велецького — по 100 зол.:

1. Ярослав Балицький, ст. IV. р. фарма. у Львові.
2. Іван Безпалько, ст. I. в. мех. політехн. у Львові.
3. Григорій Лябек, ст. II. р. гум. вид. унів. у Львові.
4. Іван Романюк, ст. I. р. рільн.-ліс. вид. політехн. у Львові,
5. Ярослав Плакоїй, ст. III. р. Акад. Загр. Торг. у Львові.

По 50 зол.:

1. Юрій Байдала, уч. коед. пк. куп. підгот. Р. Ш. в Яворові,
2. Роман Бучок, уч. I. кл. укр. коед. гімн. Р. Ш, в Чорткові,
3. Іван Галис, уч. III. кл. укр. коед. гімн. Р. Ш, в Чорткові,
4. Михайло Дацько, уч. співу у проф. Любінецького у Львові.
5. Володимир Левицький, ст. IV. р. політ. у Львові.
6. Іванна Москалик, ст. адм. торг. шк. при куп. гімн. Р. Ш, у Львові,
8. Нестор Шуль, ст. IV. р. прав у Львові.

III. З фонду ім. І. Верхратського — по 50 зол.:

1. Евген Божик, ст. IV. р. Акад. Мистецтв у Кракові.
2. Любов О. Собота, ст. IV. р. прав у Львові
3. Юрій Фаціович, канд. техн. у Данціґу.

IV. З фонду ім. о. Ст. Новосада — по 50 зол.:

1. Тимотей Захарко, уч. IV. кл. держ. гімн. в Перемишлі.
2. Степан Крупей, уч. укр. гімн. у Львові.

V. З фонду ім. П. Будзінського — 100 зол.:

1. Романа Олександра Мацюта, уч. III. кл. драм. жін. укр. гімн. Перемишль.

VI. З фонду ім. А. Кнігиницького.

Дві підмоги по 100 зол. і девять по 50 зол. [illegible] та наділених з того фонду оголосимо щойно після [illegible] пення актів Фондаційним Департаментом Львівського Воєвідського Уряду.

Підмоги виплачує Каса Товариства місячно [illegible] годинах між 11—14, повміщеним вище потім [illegible] надіслання посвідки.

Канцелярія Т-ва „Просвіта“

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 14. березня 1889.

„АЛЕ ВСЕ ТЕ БУЛО БЕЗУСПІШНЕ“.

У загальній дискусії над буджетом в австрійському парляменті посол о. Озаркевич у своїй промові говорив між іншим:

„Ми руські посли, побивались тут у державній раді в міру наших сил і наскільки при невеликім числі могли це робити, за охорону наших прав та вдоволення потреб руського народу. Головне наше змагання змагало до того, щоб і для руського народу вибороти рівноправність. При цьому в наших промовах і внесках ми обстоювали й інші спеціяльні вимоги нашого народу. Але все те було безуспішне. Уряд формально ігнорував усе немов би в Австрії не було руського народу. І тому наш нарід не вірить вже в [illegible] оклик: „Юстіція фундаментум рерум“.

СТАТИСТИКА ДЕФРАВДАЦІЯ.

Мадярський правничий часопис „Мадяр Т[illegible]“ подає статистичні дані про викриті дефравдації [illegible]шей в р. 1888 у Мадярщині. Дефравдації у публичних касах: на почтах 10.000 зр., у податкових урядах 87.000 зр., у комітатових касах 36.000 зр., у сирітських і депозитових касах 100.000 зр., у війську 14.000 зр., по церквах 2.000 зр., по громадах 57.000 зр., в су[illegible] і митних урядах 3.000 зр., в міністерствах 42.000 [illegible] — разом 311.000 зр. Дефравдації у приватних касах: по банках і щадничих касах 393.000 зр., по асекурац[illegible]ціях 39.000 зр., у купців 142.000 зр., у фабрикантів 85.000 зр., у приватних людей 17.000 зр. — разом 686.000 зр. Загальна сума усіх дефравдацій досягає [illegible] міліона зр.!

Здоровий прояв.

XXXI. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили [illegible] самочинно з нагоди Різдва Христового на [illegible] **Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: Пов. Союз [illegible] Р. Ш. Теребовля (з повіту) 50, Кузнів Теодор [illegible] (Товмач) 15.65, Кружок Р. Ш. Свите 10, [illegible] „Ощадність“ Заставче (Підгайці) 2, кооп. „Згода“ [illegible] валів 10, кооп. „Надія“ Середне 10, кооп. „Добро“ [illegible] кова 10, кооп. „Надія“ Затурин 10, [illegible] Василя Дармоса Затурин 5, Кружок Р. Ш. [illegible] 10, кооп. „Згода“ Яблонівка 5, Кочевич Василь [illegible] мишль 5, чит. „Просвіти“ Мелешки 5, [illegible] Олешичі Старі (з чайного вечора жін. секції) [illegible] „Згода“ Красносільці (Збараж) 10, Дудич Іван [illegible] ко 2, д-р Борисевич Роман Горлиці 3, чит. [illegible] Рівня (Калуш) 5, Марків Іван Сурохів (Ярослав) [illegible] жок Р. Ш. Яблонівка (Підгайці) 3, Володимир [illegible] Яблонівка 1, Кузьма Богдан Яблонівка 1, [illegible] ність“ Вербів 11, кооп. „Зоря“ Голгочі 20, [illegible] ця Михайла Воробця Горошова 3, [illegible] бин 2, о. Ляхович Володимир Утіховичі [illegible] сіллі Васюка Максима) 2.40, Прийма Теодор [illegible] сільська (Любачів) 5, Сенюта Іван Черняк [illegible] ська Олімпія Дмитрус (Львів) 5, д-р Савчук [illegible] тинь 2, Чмелик Іван Дубрівка 2, д-р [illegible] Любінь Вел. 2, д-р Шмігельський С. Горлиці [illegible] кий М. Громадзіпе 2, Менух Семен Гуляв [illegible] Іван Олійк 3, Вибранець Теодор Сокаль [illegible] ти“ Ульгівок 6, Угнова 10, Воронович Віталій [illegible] 6, Пілгасць 2, Ярмолюк Олександер [illegible] Ярослав Чемерники (вояк. любданське) [illegible] І. Трохи 9, Голець Володимир Пузкин [illegible] рий Михайло Повшаль 5, Зарума Стефан [illegible] довиць 3, Фільц Омелян Лодзь 20, д-р [illegible] Краків 10, Ковальчук Петро Лемківка [illegible] пан Побуцкий 3, Білинкіна Ф. Желехів [illegible] валерошіна Софія Воля Жовтанецька [illegible] ган Липовиця (Долина) 5, Кружок Р. Ш. [illegible] парохіяни гром. Дуба (Долина) 10. — [illegible] з Немирова виясняє, що обі квоти по 50 зол. [illegible] від Кружка Р. Ш. в Немирові.

Замітка: Головна Управа Р. Ш. [illegible] що в XXXIII. виказом [illegible] чинні датки з нагоди цьогорічного Різдва [illegible]

Сторінка без політики.

Таємниця Тихого Океану.

ЯК ЗАГИНУЛА АМЕРИКАНСЬКА ЛЕТУНКА МІС ІРГАРТ?

В липні цього року мине 3 роки від часу, як пропала без вістки американська летунка Амелія Іргарт та її товариш Фридрих Новмен. Вони загинули в часі перелету останнього етапу їх лету довкола землі. Кораблі і літаки перешукували кілька тижнів. Тихий Океан, але безуспішно. Не лише не віднайшли летунів, але навіть не попали на найменший їх слід.

Недавно тому американська преса оголосила друком корабельний денник кутра охорони побережжя „Ітака" та записки американської фльоти на Пацифіку, які містять останні радіофонічні відомости від Амелії Іргарт. Це властиво ввесь матеріял, що може кинути дещо світла на долю загинулих летунів.

Після устійненої програми вони мали на останньому етапі осісти на суші передполуднем в дні 2. липня 1937. р. на малім острівці Говленд, що лежить на рівнику, на північ від острова Фенікс, звідки мав літак відлетіти у напрямку Каліфорнії, яка мала бути останньою метою їх лету довкола землі.

Остання відомість від Амелії Іргарт, яку записав капітан Томсон у корабельнім деннику кутра „Ітака" була:

„КНАОО кличе „Ітака". Маємо положення 157-337. Ту вістку будемо повторяти. Повторяю її на хвилі 6210. Висилаємо на північ і на полудне."

Жіночий голос, що надавав ту вістку був якийсь непевний, уриваний. Це зазначають радіотелеграфісти кутра „Ітака". Ніхто не знає, де знаходилася Амелія Іргарт в год. 8.44 зрана в часі висилки тієї вістки. Але вістки, відібрані раніше, говорили про віддаль 200 миль від острову Говленд, а потім тільки про 100 миль.

В год. 7.58 Іргарт надала таку вістку: „Стараємося до вас наблизитися, але не чуємо вас. Надавайте постійно!"

Підчас того комунікату голос був виразний і капітан Томсон переконаний, що в тому моменті літак був уже близько мети, а по хвилині віддалився. В кожному разі Амелія Іргарт була майже годину так близько острову, що якби не якесь нещастя, або якби була ліпша радіофонічна комунікація, то вона осіла б була без труднощів на острові.

Але чому Новмен, що так знаменито вів машину від Нової Гвінеї майже 4 тисячі кільометрів над безлюдним океаном, переочив острів, — на це питання хіба вже ніколи не буде відповіді. Може бути, що не доглянув її через осліпливе світло від відбитого проміння поверхні води. Але капітан Томсон передбачував ту можливість, тому навмисне розтягнув довкола острову широкий пояс диму, який мусіли летуни спостерегти.

Капітан Томсон має глибоке переконання, що при кращій радіовій лучбі летуни не загинули б. Але кутер „Ітака" ледви на 8 годин перед прилетом машини дістав про неї вістку. А складний радіовий апарат до розшуків, заінстальований на острові Говленд, був цілком безужиточний, бо міс Іргарт оперувалася на інших комунікатах. Вона надавала їх на означеній довготі хвиль, на які не був наставлений ані кутер „Ітака", ані інші кораблі.

Можливо, що смерть летунки та її товариша причиниться до того, щоб уліпшити засоби дальшого розвитку летунства. Іч.

Рудольф Валентіно та його двійняки.

В грудні 1913. р. приїхав до Ню Йорку на кораблі „Клівленд" молодий італійський еміґрант Родольфо Енґліємі. Він мав тоді 19 років, кілька тисяч долярів у кишені і диплом рільничої школи. Хлопець вірив у свою щасливу звізду, — йому здавалося, що Америка тільки жде на нього.

За кілька місяців він розпустив усі гроші. Коли кишеня була вже порожня, спав на лавках у міському парку, потім працював щодення як огородник, чи помивач. В тому часі запропонували йому працю статиста в одному кабаретовому театрі. Разом з тою трупою він приїхав до Голівуд і чотири роки працював там по ріжних вирібнях як статист, часом як танцюрист.

Потім „відкрив" його режисер Макс Сутра і дав хлопцеві, який тоді змінив своє прізвище на „Валентіно", одну з головних ролей у фільмі „Чотири їздці Апокаліпси".

Від тої хвилини починається його небувала кар'єра. Ніодна із фільмових зірок не мала такої популярности, яку Валентіно здобув фільмою „Шейк". Його друга фільма „Син шейка" стала подією дня. Часописи інформували постійно про поступ праці над нею. Але ледви фільму накрутили — Валентіно помер при операції сліпої кишки.

Десятки тисяч людей пересунулося через салю, де лежали тлінні останки великого фільмового героя. Кожний хотів його ще раз побачити. Доходило до сутичок з поліцією. Тоді ранили 50 осіб, а спеціяльний рятунковий відділ відвозив зімлілих жінок.

Валентіно як великий шейк — став незабутнім. Директори фільмових підприємств також не могли забути... напливу долярів, які приносила їм кожна його фільма. Нічого дивного, що повстала відразу думка накрутити фільму з життя Валентіна.

Але до такої фільми треба другого Рудольфа Валентіно... Голівуд шукає його вже 12 літ. І тут починається черга нових сензацій. Виглядає так, немов померлий Валентіно не бажав собі, щоб хтось вступав у його сліди...

Заступник.

Сотні молодих людей перейшло через Голівуд. Накрутили там тисячі метрів прібних знимок. Голівуд не пожалів коштів. Здавалося, що вже знайдено відповідну людину. Молодий вибранець, якого жде його щастя, виповнивши йому кишені золотом, віддали під опіку штабу фахівців, які мали його приготовити до тої ролі. Все йшло якнайкраще. Але несподівано щастя вдарило молодому чоловікові до голови. Він купив собі преґарну білу лімузину. Коли одного дня летів зі скорістю 120 км. на годину, авто сховзнулось і молодий чоловік розбив голову об придорожне дерево.

Другий заступник.

Так умер „другий Валентіно". Але Голівуд не скапітулював. Визначено ще 5 тисяч долярів премії за нового заступника. Тисячі аґентів перебігало Сполучені Держави і врешті одному з них пощастило. В італійській кухні одного ресторану він знайшов двійняка.

Прецінь і Валентіно був колись помивачем у кухні. Агент зробив знимки і відіслав до Голівуду. Хлопець починає переживати сон про своє майбутнє. Йому летять з рук тарілки. Аґент не дістає відповіді — тому хлопець сідає до літака і летить сам до Голівуду, щоб довідатися, що його жде. Але пробні знимки лежать на столі, бо директор, який має дати остаточне рішення, саме на відпустці. Треба ще ждати три тижні.

За ті три тижні життя обридло помивачеві. Великий менаджер спізнився на три дні. Коли побачив знимки, зараз сів до літака і прибув до ресторану саме у хвилині, коли звільнений помивач скочив з вікна 18. поверху...

Третій Валентіно — Жак Думу.

Минають роки — без новин. Третім із черги кандидатом до ролі Валентіна — був Жак Думу. Хоч він не дуже був подібний до Валентіна, але він мав той неозначений чар, який зробив його попередника божищем юрби. Його окружили армією опікунів наче дитину міліонера. Не вільно було йому сідати до літака, не вільно було вести авта. Перед очима має тільки одну мету: стати наслідником Валентіна.

І ось у липні 1938. р. розійшлася вістка, що Жак захворів. Появилася у нього рідка хвороба дивної назви: туляремія. Лікарі є доброї думки: молодий, сильний організм легко її переборе. Але всупереч передбачуванням Жак по кількох днях умирає.

Що буде далі? Чи врешті віднайдуть двійняка Валентіна? Ось питання, над яким ломить собі голову Голівуд... Іч.

Податок від цілющої води.

Гарний дохід.

Індійський хан Аґа, що є верховною духовною владою 100 міліонів ісмаельських магомедан має дохід з цілющої води, призначеної для купелі своїх вірних. Його вірні вірять, що тільки він має цілющу воду, яка лікує ріжні фізичні та духові недуги, а пляшка такої води коштує... 5 долярів.

Добра торговельна система.

У ріжних єгипетських містах купці встановили на ті самі предмети пять ріжних цін, відповідно до покупців. Одна ціна для своїх — єгиптян, друга на 10 відсотків вища для народів, що говорять по арабськи, третя на 100 відсотків і ще трохи вища для коліорвих народів, що не говорять по арабськи — чорних, брунатних, жовтих. Четверта впятеро вища від основної — для европейців. Пята — без такси, витягнена вгору так, щоб тріщала під гаслом „здирай, кілько можеш" — для американських туристів.

Офіціяльні одяги можна позичити.

У Льондоні істнує підприємство, зване „Мосс". Воно випозичає одяги на всякі ширші прилюдні прийняття, де вимагають якнайстрогішої етикети, від голови до ніг, а нелегко знати її напамять. Найважніше те, що всі мусять бути однаково одягнені. Коли напр. у Віндсорському парку 1.000 молодих панків та пань з аристократії, преси чи ріжних добродійних установ, дістає запросини, всі кидаються до „Мосса", де дістають усе готове. Таксамо роблять військові, коли мають якийсь офіціяльний обід або вечерю — роковини, ювилей, уродини; за одного фунта (4 і пів доляра) там одягнуть усіх як ляльки і перевірять, „чи все добре". А коли фраки та військові однострої витруться трошечки чи дістануть якусь плямку або рисочку, вони переходять до нової катеґорії гостей. Наприклад, однострої їдуть до Африки для... ріжних муринських достойників, які пропадають за одягами ріжних анґлійських частин.

Місто коліс і пива.

Копенгаґен, що має 800.000 мешканців має 350.000 роверів. У тих годинах, коли люди їздять до праці або вертаються до дому, деякі вулиці такі повні, що довгий ряд коліс стоїть, а наколесники тримаються один за одного рукою на плечах, а ті знову тримаються автобусів. Є теж у столиці Данії один готель, де в кожній кімнаті можна із водопроводів точити... пиво. Бо у місті є одна з найбільших пивоварень світа, власність міста.

ОХОРОНА ПЕРЕД ПОЖЕЖЕЮ.

Коли французький президент Лебрен відвідав недавно Льондон, у французькій амбасаді появилися два паризькі пожежники в осяйних шоломах і чепурних одностроях. Вони принесли зі собою тузин великих гасильників і 20 ведер до гашення вогню. Ця поява дала привід до збентеження. Чи вибухла десь пожежа? Чи хтось мав намір підпалити амбасаду? Тоді пожежники спокійно пояснили дипльоматам, що вони виконують слухняно закон: коли президент Франції спить де б то не було, але поза своєю Елізейською Палатою, тоді два пожежники з відповідними причандалами, приналежними до своєї професії, мають його пильнувати, щоб він не згорів. Видко, що крім вогню нічого більше не загрожує підчас сну французькому президентові.

НОВИНКИ

15 БЕРЕЗЕНЬ.

СЕРЕДА

Ст. ст. 2. берез...
Теодота.
Лат. Льонгіна.
Сонце: схід — 5.39, захід — 17.28.
Місяць: схід — 3.18, захід — 12.43.

Завтра: 16. березня. Четвер.
Ст. ст. 3. березня. 1939.
Зенона, Евтропія.
Лат. Любіна, Герберта.
Сонце: схід — 5.36, захід — 17.30.
Місяць: схід — 3.50, захід — 13.43.

— **Панахида за душу Тараса Шевченка.** Заходом Відділу „Українського Центрального Комітету" й Філії „Союзу Українок-Емігранток" у Львові відправлено у православній Свято-Юріївській церкві при вул. Францішканській у Львові, в неділю 12-го ц. м. в 13-ій годині панахиду за спокій душі Великого Сина України Тараса Шевченка. Панахиду правив о. прот. Григорій Боечко. Співав хор під орудою проф. Прокоповича-Орленка.

— **Ширші сходини** членів **„Молодої Громади"** 14. березня ц. р. (вівторок) в год. 19 вислухають реферату п. проф. Павла Зайцева про **Шевченка.** Вступ для членів і введених ними гостей.

— **Товариство Наукових Викладів ім. Петра Могили** повідомляє, що 15-го березня ц. р. в год. 18-ій у салі „Української Бесіди" (Народній Дім) д-р Іван Раковський виголосить виклад п. н. „Антропольоґічні прикмети українського народу".

— **Великопістні псальми,** на які знавці церковної музики ждуть цілий рік, передаватиме львівське радіо у вівторок 14. ц. м. в год. 14.00—14.30. Виконує псальми „Львівський Боян" під орудою І. Охримовича.

— **Конфіската друку „Камінецький Повіт".** Окружний суд у Золочеві постановою з 9. лютого 1939. р. затвердив конфіскату бюлетину „Камінецький Повіт" за знамена злочину зі ст. 154 § 2 к. к. через „пропаґанду українських сепаратистичних і націоналістичних гасел", як також за знамена злочину зі ст. 170 к. к. поповненого „через тенденційне представлення економічних відносин населення камінецького повіту". Слідство проти членів редакції прокуратор припинив.

— **Заборонили висвітлювати фільму „До добра і краси".** В середу 8. ц. м. в „Народньому Домі" в Жидачеві мали висвітлювати нашу кооперативну фільму „До добра і краси". Про це повідомлено громадянство Журавенщини, між яким, особливо між молоддю, ця вістка викликала велике зацікавлення. З сіл вибралися фірами групи людей і коли частина з них була вже в Жидачеві прийшло телефонічне повідомлення, що староство заборонило висвітлювати фільму. Треба замітити, що в інших містах цю фільму висвітлювали без перешкод.

— **Зміна назв місцевостей.** З днем 11-го березня ц. р. міністр внутрішніх справ змінив німецькі назви місцевостей на польські: у львівському воєвідстві, повіт Городок: Бурґталь на Замчисько. Під Бурґталем на Підзамчисько, Нойгоф на Новий Уґерський Двір, Збадинь-Куштенберґ на Збадинь-Малинівка, Вальдорф на Лісівці, Шенталь на Урочисько. В бобрецькому повіті: Реґфельд на Серики Малі. В добромильському повіті: Фалькенберґ на Соколів Добромильський, Розенбурґ на Радичівка. В любачівському повіті: Бурґав на Королівка, Райхав на Підлісся, Фельзендорф на Дубків, Фрайфельд на Ковалівка. У львівському повіті: Ліндендфельд на Любянка, Дорнфельд на Добрянка, Розенберґ на Підзамче, Кальтвассер на Воля Конопницька. В жидачівському повіті: Дорнбах на Тарнавиця Старий. У станиславівському воєвідстві воєвода розпорядив зміну назв таких громад: у долинському повіті: Ямместаль на Рівня. Гофнунґсав на Підлясся, Енгельсберґ на Ангелин (Анелін). У калуському повіті: Уґарсталь на Теспово, Ляндестрой на Мазурів. У стрийському повіті: Пехесдорф на Кривець, Аннаберґ на Анівка, Феліціенталь на Фелин, Карльсдорф на Каролин. У товмацькому повіті: Сітаверівка на Ляцьке Нове. Розпорядок уже ввійшов у життя.

— **Перехід на римо-католицизм.** У Бабині під Рівним перейшло на римо-католицизм 30 православних. В Олешичах — 50 осіб, у Лідавці — 60. Польська преса пише, що це колишня „шляхта заґродова".

— **Скасували заборону фотографувати та фільмувати у прикордонній смузі.** У Станиславівському Воєвідському Деннику ч. 3. з 26 II. 1939 появився розпорядок станиславівського воєводи Ст. Ярецького, яким цілий терен прикордонної смуги станиславівського воєвідства вилучено зпід приписів § 24. розпорядку Мін. Вн. Спр. з 21. І. 1937. Згідно з тим розпорядком не можна було без спеціяльного дозволу повітової адміністраційної влади мати фотографічні та фільмові апарати і робити знимки на терені прикордонної смуги. Тепер треба мати спеціяльний дозвіл тільки на світлення чи фільмування військових, комунікаційних та почтових обектів.

— **Німецький офіціоз про Т. Шевченка.** Офіціоз німецького міністерства закордонних справ „Дойтше Альґемайне Цайтунґ" з 11-го ц. м. вмістив велику статтю О. Урбаха п. н. „Поет України" — „Життя Тараса Шевченка".

— **Зїзд українського студентства в Німеччині й українські вечорниці в Берліні.** В днях 7.—9. ц. м. відбувся у Берліні II. зїзд українських студентських орґанізацій у Німеччині в приявності 34 делеґатів (Берлін — 15, Грац — 10, Відень — 7, Данціґ — 2). Зїзд був присвячений нарадам над справами, що заторкають українське студентство і в цьому напрямі приняв низку резолюцій. Метою зїзду було теж навязати товариський контакт студентства з ріжних осередків, а доповнили успішність зїзду вможливлені проводом німецького студентства оглядини ріжних німецьких інституцій. Низка німецьких часописів принесла нотатки про зїзд. — 9. ц. м., на закінчення зїзду, влаштувало українське студентське товариство „Зарево" в Берліні в одній із саль забавового льокалю Кроля товариський вечір з танцями й танково-хоровими продукціями українського студентства. Понад 100 гостей зпоміж українців Берліна, німців та ін. приятелів українського народу зійшлося на цю непамятну у Берліні від багатьох років імпрезу. Почесними господарями вечора були пп.: полк. Г. Зеленівський і ппол. Т. Омельченко. (УПС — Берлін).

— **Виклади в університеті припинені.** У звязку з недавніми подіями ректор львівського університету припинив виклади аж до відклику. Поліція перевела ревізію в домівці „Братньої Помочі" в політехніці та найшла там матеріял, за яким шукала, м. ін. 3 петарди та ручну ґранату. Крім того переведено ревізію в редакції „Слова Народового", в домівці „Стронніцтва Народового" та у кількох вшехпольських діячів. В понеділок від рана тривав в університеті, в політехніці та у ветеринарній академії страйк.

— **Перенесли віцестаросту з Турки.** Турчанського віцестаросту м-ра Владислава Гжендзельського перенесли з днем 1. квітня ц. р. до воєвідського уряду у Львові. Становище турчанського віцестарости перебере Мечислав Мазуркевич, дотеперішній віцестароста в Мостиськах.

— **Скасували Роземний Уряд у Турці.** Повітовий Роземний Уряд у Турці над Стриєм зліквідують із днем 1-го квітня ц. р. Аґенди і терен його праці перебере уряд у Самборі.

— **Арештування у Перемищині.** В середу 8. березня ц. р. поліція з Кривчі перевела ревізію в хаті Івана Степаника в Бахові і після ревізії арештувала його та відвезла до ...ційних арештів у Кривчі над Сяном.

— **Ревізії й арештування на Волині.** В ос...танніх тижнях слідча поліція в Луцьку перевела дальші ревізії й арештування багатьох молодих хлопців у селах: Богушівці, Оздюні, Тростяниці, Баєві, Милутах, Княгинінку, Гарадицях (всі околичні села Луцька). Арештовано кільканацять осіб, які відвезено до слідчих арештів у Луцьку. Причина арештування невідома.

— **Припинили слідство.** Прокуратор окружного суду в Рівнім повідомив 27 осіб зпоміж арештованих на Волині 5-го серпня 1937. р., що слідство проти них рівенська прокуратура припинила і вилучила від справи інших арештованих у той день українців. Рівенська прокуратура повідомила, що справу вилучених 27 осіб передала до компетенції прокуратора окружного суду в Луцьку. В Луцьку дістали такі повідомлення: Федорчук, Іван Мацих, брати Борис і Сергій Пукси, Осип Сокаль, Петро та Іван Хлопецькі. Всі згадані громадяни, як і інші з числа вилучених 27 осіб перебувають на волі під наглядом поліції. Арештованим у цій справі, що перебувають у вязниці, продовжено слідство до 1-го квітня ц. р.

— **Новий директор „північного морського шляху".** На місце проф. Оттона Шмідта, якого вибрали заступником голови совітської Академії Наук, совітський уряд іменував директором т. зв. „північного морського шляху" відомого летуна Івана Папаніна. Віцедиректором центральної управи „північного морського шляху" назначений Ширшов.

— **Виселили з Польщі.** З Польщі виселили югославянського українця Павла Томашевича, що від 1933-го року перебував на Волині та вів національно-культурну працю займаючись кольпортажею книжок. Влада не дала йому дальшого дозволу на побут і казала негайно виїхати поза межі Польщі. Про ць... наказ повідомили Томашевича в остан... хвилині так, що він не міг поладнати ... найважніших справ перед виїздом.

— **Жидівські еміґранти.** Через граничну стацію Снятин-Залуче виїхало з Польщі до Палестини 60 жидівських еміґрантів і пер... їхало 45 жидів утікачів зі Судетів.

— **Присуд на душегуба.** Львівський окружний суд засудив на досмертну вязницю ...літнього Михайла Ціпуру, який у серпні минулого року вбив і ограбив 60-літню ... Дзедзіцову при вул. Йосафата 11.

— **Повісився на костельній вежі.** На ... римо-католицького костела в Городенці по...сився міський сторож, що виліз на вежу, ... накрутити годинник. Поліція веде слідство, щоб знайти причину того оригінального самогубства.

— **Сніги в румунських Карпатах.** У румун...ських Карпатах паде без перерви сніг. У ... тьох місцевостях комунікація дуже утруднена. Румунські лещетарі, користаючи з нового ... зону, масово рушили в гори.

— **Габсбурґів усунули з Готайського альманаху.** Готайський Альманах, що існує ... 176 літ, служить у цілому світі як ... ґенеальоґічна, двірська й дипльоматична енциклопедія. В альманаху з датою 1939 ... усунули зовсім ґенеальоґічний спис ... династії Габсбурґів.

— **Син Вільгельма II. у Парижі.** Делеґація німецьких комбатантів під проводом кн. Авґуста Вільгельма, сина б. кайзера Вільгельма, пішла в минулу неділю рано на цвинтар ... під Парижем, щоб вшанувати память ... ких вояків, які полягли у Франції під ... ликої війни. Кн. Авґуст Вільгельм та ... амбасадор у Парижі гр. Вельчек склали ... му цвинтарі вінки під памятником по...

— **Англійці тепер довше живуть.** За ... віх 50 літ середня довгота життя ... ського населення збільшилась — ... з 40 до 58, для жінок з 44 до 64-ох ...

— **Катастрофальна пожежа в Японії.** ... суботи на неділю вибухла в Гакодате ... велика пожежа в товарових складах ... гального вітру вогонь поширився ...

і знищив зовсім склади та шість околичних будинків. Жертвою пожежі впало 15 осіб, у цьому 7-ро дітей.

— **Зима в Америці.** У східніх стейтах Злучених Держав температура значно обнизилася. У стейті Ню Йорк панує тепер сніговія. Досі ствержено смерть 5 осіб. Багато випадків відморожень та занедужань, що їх спричинили заметілі та морози.

— **Рекорд Хелмка в моторизації.** На загальне число 2190 мешканців Хелмка припадає 13 самоходів і 13 мотоциклів, себто один механічний поїзд припадає на 84 мешканців. Хелмек побив рекорд Ліскова, де на 1 поїзд випадає 250 мешканців. Власниками механічних поїздів є працівники Спілки обуви Батя.

— **Знову знижка цін обуви Батя.** Відома фабрика обуви Батя в Хелмку, завдяки добрій праці шевців і добрим машинам, обнизила ціни популярних робочих і рільничих артикулів. Треба підкреслити момент, що знижку цін переповадила фірма в часі, коли обува є рільникам найпотрібніша, переносячи власні ощадности на консументів.

Зі судової салі.

ЗА ВПИС ДО КНИГИ ПОМЕРЛИХ.

Дня 6. березня ц. р. окружний суд у Чорткові в складі одного судді Шафернакера признав **о. Романа Гузана**, адміністратора гр.-кат. парохії в Тудорові, винним провини зі ст. 287. §. 1. к. к. і за це засудив його на **6 місяців безоглядної вязниці.** Засуджений вписав у листопаді і грудні м. р. до книги померлих: Микола Пашкевич, Роман Крушельницький і Григорій Мелемонка, а повинен був по думці акту **обвинувачення** вписати: Paszkiewicz, Kruszelnicki і Melemąka.

О. Гузан виказував метрикальними витягами, що і родичі померлих і їх рідня називаються і підписуються в той сам спосіб, як він вписав до метрик померлих. Та суд признав, що він це зробив незгідно з правдою, щоб „зрущити згадані назвища", і не припинив виконання кари тому, що в останніх часах, як сказано, є чимраз більше обвинувачень священників у таких самих провинах, з чого виходить, мовляв, пляновість ділання.

Проти цього присуду зголосив оборонець обвинуваченого д-р Володимир Електович апеляцію щодо вини і кари.

Зі сцени й естради.

МОЛОДЬ ШКІЛ СС. ВАСИЛІЯНОК — ТАРАСОВІ.

Управа, учительський збір і молодь семинарії, вселюдної школи й дошкілля СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 103, вшанували 125-ліття народин Тараса Шевченка святочним концертом у неділю 12. ц. м. в год. 18. Найбільша саля монастиря св. Мокрини була гарно прибрана портретом Поета серед зелені. Першої точки — „Заповіту", що його виконав хор учениць семинарії і вселюдної школи під проводом проф. О. Пясецької, саля вислухала стоячи. Відтак Оленка Лоська й Олег Криштальський вели діяльог С. Черкасенка „Як Тарас ходив до залізних стовпів" (сценка з дитячих літ Тараса). Наші найменші з дошкілля (3—6 літ) виконали під проводом Юрка Зубика, що дуже поважно „диригував", „Садок вишневий" і „Поклін Тарасові" (збірна декламація). Ця точка розвеселила та зворушила усіх. Дальше хор учениць семинарії під проводом проф. О. Пясецької відспівав Людкевича „Гагілки" при форт. супроводі п. І. Гарасим. Хор уч. всел. школи під проводом уч. VI. кл. Олени Каспрук відспівав дві пісні: „Батьку Тарасе" і „Зоре моя". Опісля Д. Рудницька і М. Боднар, уч. 6 кл. всел. школи, виконали на фортепіяні на 4 руки Шуберта„ Серенаду" і „Момент музікаль". Це була одна з кращих точок. Хор учениць семинарії під проводом О. Пясецької виконав Лисенка „Дивувалися ліси", Барвінського „Ой мовивже єсь з бука листочку" і Леонтовича „Над річкою беріжком", „Козака несуть" та „Вишні черешні розвиваються". Увагу звертали на себе гарні й сильні альти, що мали перевагу над сопранами. Остання точка була з мистецького огляду мабуть найкраща. На тлі чудової декорації проф. Куриласа (Тарас над Дніпром) Е. Галушка, уч. 3. кл. семинарії, виголосила справді по мистецьки Шевченкові „Думи мої", що викликали незабутнє враження. Національним гимном закінчено цей симпатичний концерт. Саля була виповнена по береги дітьми, ученицями та їхніми батьками йріднею і запрошеними гістьми. — **Гість.**

☦ Посмертні згадки.

Олімпія з Пелеховичів Мартиновичева, вдова по управителеві всел. школи в Яворові, проживши 83 р. упокоїлася в Бозі 23. лютого 1939. в домі родини в Старій Соли. В. И П.

—о—

Дописи.

ЯВОРІВ.

Луговий Інструкторський Курс в Яворові. Заходом Повітової Старшини відбувся в днях 7—19. лютого ц. р. Луговий Інструкторський Курс. Учасників на курсі було: 73 луговиків і 18 луговичок, 6 інструкторів Повіт. Лугу та четар Ю. Мамчак і п. Гупуляківна М. як делегати-інструктори Великого Лугу. Заступлених Лугів на курсі було 26. Курс відкрив голова Повіт. Лугу п. Худа Микола, який підкреслив значіння курсу, як запоруку дальшого правильного і кращого розвитку Лугової Організації в яворівському повіті. Після відкриття, почались звичайні праці. В програму викладів увійшли такі предмети: Історія України, географія, історія Лугової Організації, перша поміч в наглих потребах, протигазова оборона, теренознавство, діловодство і ін. Практичні заняття були: Руханка, впоряд, фізичний вишкіл і лугові вправи на 1939-40 р. Лад і порядок на курсі був справді військовий. Курсанти творили одну сотню, яка ділилася на дві чети, ті знову на шість роїв. Кожний рій мав свого інструктора. Практичні праці відбувалися до полудня, виклади пополудні. Викладали на курсі: Худа Микола, Смук Евген, Чума Михайло, Голик Богдан та делегат Гол. Старшини п. Мамчак Юрко. 18. лютого відбувся іспит як практичний, так і теоретичний. 19. II. по вислуханні Служби Божої в церкві св. Юра відбулося святочне закінчення курсу. Прощаючи всіх курсантів, голова Повіт. Старшини візвав їх до праці на місцях у своїх Лугах та передати те знання, яке встигли вони набрати на курсі. Провід курсу намагався всякими силами вщіпити в курсантів перш за все дисципліну, послух і підпорядкованість, як теж призвичаював зносити всякі труди й невигоди. Відспіванням лугового й національного гимну закінчено курс, з якого курсанти розійшлись з вірою, що всі труди, які перед ними поборють та дійдуть до тієї цілі, до якої веде їх Лугова Організація. **Луговик.**

—о—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

LIST PASTERSKI KARDYNAŁA KAKOWSKIEGO DO MŁODZIEŻY. Warszawa, 1938. — Ст. 32. 8°.

PRZEGLĄD PRAWOSŁAWNY. Miesięcznik. Grodno. Rok I. Marzec 1939. Nr. 3. Organ Prawosławnego Instytutu Naukowo-Wydawniczego w Grodnie. — Ст. 32 4°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 14. III. год. 7.30 „Тартюф".
Середа 15. III. год. 7.30 „Тартюф".
Четвер 16. III. год. 7.30 веч. „То більше к вашим".
Пятниця 17. III. год. 7.30 веч. „Маскарада" премієра.
Субота 18. III. год. 7.30 „Маскарада".

Театр Розмаїтостей.

Вівторок 14. III. год. 7.30 „Варшавський Бурлак".
Середа 15. III. год. 7.30 Ревія „Любім Мурця", виступ театру „Варшавський Бурлак".
Четвер 16. III. год. 7.30 Ревія „Любім Мурця", виступ театру „Варшавський Бурлак".
Пятниця 17. III. год. 7.30 Ревія „Любім Мурця", виступ театру „Варшавський Бурлак".
Субота 18. III. год. 7.30 Ревія „Любім Мурця", виступ театру „Варшавський Бурлак".

Український Театр ім. І. Котляревського.

БОРЩІВ:
14. III. Наймичка Богуславка.
15. III. Найкращий толока.
16. III. Цариця Груш.
17. III. Пригода в Черчі.
18. III. Кума в Львові.
19. III. Бой над Петрушки.
20., 21., 22. і 14. IV. ...
... в салі Нар. Дому.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

УГНІВ:
14. III. Пісня Бескиду.
15. III. Дай серцю волю.
16. III. Мати наймичка.
17. III. Сорочинський ярмарок.
18. III. Гетьман Полуботок.
19. III. Невольник.

РАВА РУСЬКА:
20. III. Безталанна.
21. III. Пісня Бескиду.
22. III. Гетьман Полуботок.

Театр відвідає: Немирів, Яворів, Судову Вишню, Гусаків і Перемишль.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

МОСТИСЬКА:
14. III. Нітуш.
15. III. Хам.
Від 20. III. гратиме театр у Перемишлі.

КІНА.

АМПІР: „Украдене життя" з Елисаветою Бергнер.
АПОЛЬО: „Королева леду" (Соня Гені).
АТЛЯНТИК: „Геройська стежа" та „ФІС".
БАЙКА: „Буде ліпше" (Шенко і Тонько).
БАЛТИК: „Марко Польо".
ВАНДА: „Панна в посте-рестанте", „Зорина ескадра".
ГРАЖИНА: „Люди з мряки".
ЕВРОПА: „Заза".
КАСІНО: „Тольок понятилів".
КОПЕРНИК: „Три серця".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „Еспанський метелик" (Джанета Мекдональд).
МІРАЖ: „Індійська гробниця".
МУЗА: „Царівна Снігурка".
ПАКС: „У тіні хреста".
ПАЛЯС: „Суєз" (Льоретта Янг, ... бела, Тирон Павер).
РАЙ: „Остання бригада".
РІЯЛЬТО: „Шікаго".
РОКСІ: „Інститутка" з Д. Дюрбен.
СВІТ: „Марнотратна дочка" (Заря Леандер).
СВЯТОВІД: „Пірати", „Дикі стежки".
СТИЛЕВЕ: „Залюблена пані" та ревія.
ТОН: „Циганка", „Подльо".
УТІХА: „Переможна боротьба" та ревія.
ХИМЕРА: „Синій лис" із Зарою Леандер.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(Маріяцький Майдан)
„Долина Мозелі".

РАДІО.

Вівторок, 14. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: День праці доброї сільської господині, 11.15 Концерт солістів з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., **14.00 „Великопістні псальми" літер.-муз. авд. у виконанні Т-ва „Боян"** під дир. І. Охрименка, 14.30 Батьківські поради, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Всюди є життя — і на дні океану, гутірка для молоді, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Лафонтенові казки, авд. з пл., з муз. і поясненнями, 16.50 „Кінь Пшевальського" гутірка, 17.00 Камер. концерт, 17.25 Нові шляхи морського рибальства, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Ю. Анджеєвський читає свої твори, 18.10 Програмова резерва, **18.20 Для села: „За ліпшу продукцію сирівців для домашнього промислу на селі" в українській мові вигол. інж. В. Кіляр,** 18.30 Авд. для робітників, 19.00 Розр. концерт: орх., пісеньки в супр. гітари, спів, 20.05 „Міньон" оп. Томаса; у перерві коло год. 21.05 Інформ. вістки, Веч. денник, спорт, програма на завтра, коло год. 22.27 Література на шляхах панегіризму, 23.10 Ост. вістки, 23.15 Інформ. авд., 23.20 Закінчення програми.

Середа, 15. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добридень наймолодшим: „Туруль, король Карпатської пущі", мельодії, пісеньки, 11.00 Для шкіл, оповідання з пісеньками, 11.15 Легкі суїти, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Симфонічна музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Орх., 15.30 Обідова музика, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа: Який фах вибрати, 16.35 Страсні пісні у ... 17.00 Військовий відчит, 17.15 Смичковий ... 17.58 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки

ки з міста та провінції, 18.05 Про марш. Ридза-Смиглого, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Дискутуймо: „Я і мій ближній", 19.00 Розр. концерт: сальон. орх., мецосопран, скрипка, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена, форт., 21.35 Поезія золотого віку, 22.00 Концерт із нагоди держ. свята Мадярщини, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 16. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні пісні, 11.00 Вояцькі пісні, авд. для вселюдних шкіл, 11.25 Китиця мельодій Гільберта та Солівена, з пл. 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд. 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Мандрівка у минуле, гутірка для молоді, 15.15 Клопоти та ради: Маю так багато оруддя, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 У фабриці городинних і овочевих переробок, авд. для молоді, 16.40 Клявесин, з пл., 17.00 Великі столиці: РИМ, 17.15 Скрипка, 17.40 Пісні, 17.55 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Хліборобські потреби Галичини, Комунікати Рільн. Т-ва, Марші з пл., 18.30 Театр Уяви: „Дядя" А. Міцкевича, 19.45 Розр. концерт: орх., спів, флет, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт., 21.40 Тоді так читали, фейл. Старого Доктора про книжку, 22.00 Спорт, 22.05 Форт. реситаль Марії Шлямківни, 22.20 Муз. орх., 22.30 Літературний кабарет, 23.00 Ост. вістки, Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 14. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки в українській мові**, БЕРЛІН 18.00 Вес. мельодії, 20.10 Духа орх., 21.00 Фільм. мельодії, БУДАПЕШТ 19.30 Опера, 22.20 Цит. музика, ВІДЕНЬ 18.00 Розр. музика, 19.20 Солісти **19.50 Комунікат в українській мові**, 21.20 Камер. концерт, ГАМБУРГ 21.00 Музика на шар. інструментах, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.45 Твори Дебюссі, 22.30 Форт., КЕНІГСБЕРГ 19.00 „Тангойзер" оп. Вагнера, ЛІОН 21.30 „Гризельда" оп. Массенета, МІЛЯНО 21.15 Танк. музика, 22.00 Форт., ПАРІ ПТТ 19.05 20.30 Пісні, 21.30 „Івові пробоєвик", ПРАГА 19.25 Військ. орх., 19.55 Вар. пісні, 20.35 Симфонія в-дур Моцарта, РАДІО ПАРІ 19.15 Гітара, 21.15 Камер. музика, 22.30 „Ля фин сірконсе" ком. Дела

сова, РИМ 17.15 Концерт інстр. квінтету, 21.00 „Мадонна Орета" оп. Прімо Річітелія, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 18.15 Мельодії І. Штравса, 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика, 22.00 Танк. музика.

Середа, 15. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки в українській мові**, БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.45 Вечірній гомін, 20.10 Концерт для молоді, 21.15 Оперетові мельодії, БУДАПЕШТ 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 18.20 Веселі пісні та музика, **19.50 Вістки в українській мові**, 20.10 Давні і нова танк. музика, 22.30 Розр. концерт, орх., сол., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Камеральна музика, 20.10 Брамсові та Ґріґові твори, ДРОЙТВІЧ 21.00 „Матей-маляр" оп. Гіндеміта, КЕЛЬН 18.10 Соната г-дур на скр. і форт. Ґріґа, 19.15 Популярна музика, МІЛЯНО 17.15 21.00 „Ілъ Пікольо Маря" оп. Масканія, ПРАГА 18.25 Вальси та марші, 19.25 Забуті мельодії, 20.35 Славянський квартет Маляти, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.00 Форт., 19.30 „Кармен" оп. Бізета, 22.10 Танки, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 „Чорний Перо" оп. Гайоша.

Четвер, 16. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7. 20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки в українській мові**, БЕРЛІН 18.00 Розр. муз., 19.45 Танк. музика, БУДАПЕШТ 19.30 Опера, ВІДЕНЬ 18.45 Пісні та балади Брамса, **19.50 Вістки в українській мові**, 21.00 Нагороджені твори австр. композиторів, 22.45 Легка і танкова музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. музика, 20.10 Вес. мельодії, ЛЯЙПЦІҐ 16.00 Розр. музика, 18.25 Солісти, 20.20 Розр. концерт, МІЛЯНО 22.30 Орг. музика, ПРАГА 18.25 Джез, 21.00 Орх., РАДІО ПАРІ 21.30 Романтичний карнавал у Парижі, муз. авд. дир. Інгельбрехт, РИМ 21.00 „Вільний Стрілець" оп. Вебера, СОФІЯ 18.30 Легка музика, 22.00 Танк. музика.

Радіокутик.

ТАЙНА ВИСИЛЬНА РАДІОСТАЦІЯ У ВОДІ.

У Словаччині в околицях Тренчина, від деякого часу чути раз-у-раз тайну висильну радіостацію, якої без огляду на розшуки, не можна встановити місця ні уділювачами. Тепер припускають, що саме ціє станцію зовсім припадково віднайдено. З ріки Ваг виловлено малий новітній висильний апарат. Гадають, що власник висильної радіостанції, боячись, що її віднайдуть та відповідальності за нелегальну висилку, вирішив позбутися небезпечного апарату та кинув його у воду.

МИР НА ХВИЛІ 259,1 М.

Як ми вже повідомляли, кошицька радіостанція, яка дісталася Мадярщині та словацька у Пряшеві вели між собою війну в етері. Обі ці стації працювали та висилали свої авдиції на тій самій хвилі 259,1 м. і перешкоджували собі взаємно. Недавно через збільшення сили висильної стації у Кошицях, ослаблено ще більше радіостацію у Пряшеві, так що її майже не було чути. Цю етерову війну, яку мала розглянути та полагодити найближча конференція МУР, несподівано закінчено тепер зовсім мирним способом. Радіостанція у Пряшеві почала висилати свої авдиції на вільній досі 254.2 м. хвилі.

РАДІО У КНЯЗІВСТВІ ЛЮКСЕМБУРҐ.

Мешканці князівства Люксембурґ були досі у виїмково щасливій ситуації. Вони не платили ніяких оплат за користання з радія. Одначе тепер від 1. лютого ц. р. зайшла несподівано зміна, люксембурський уряд проголосив розпорядок, який на всіх мешканців князівства, які мають радіоприймачі, накладає обовязок абонаменту за користування з радія.

НІМЕЦЬКІ РАДІОАМАТОРИ.

У Німеччині істнували завжди більші обмеження для власників приватних висильних радіоапаратів, як в інших державах, напр. в Англії, Франції, Америці. Їх діяльність обмежена виключно до бездротового телеграфу, та і не дозволено тільки виключно в ділянці технічних справ. Перед 1938 р. деяка кількість товариств мала дозвіл на радіотехнічні апарати, а багато приватних осіб мало їх без ніякого дозволу. Але від 1933 р. все це припинилося. Тепер є у Німеччині тільки коло 300 приватних осіб, які дістали дозвіл на висильні апарати. Це особи, які довели свою політичну льояльність, та вреклися будьякої діяльности незгідної з інтересами держави. Німецькі аматори не можуть користуватися з 4-тиметрової довжини хвилі призначеної для радіоаматорів у інших державах. Всеж вони працюють з великим успіхом на хвилі 10 м. Всі вони зеднані спеціяльному офіційному товаристві.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 11. і 13. 1939.

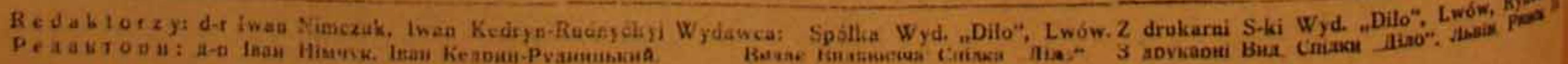
1 кг. масла дес.	3.35
1 кг. масла бочк.	3.40
1 л. молока	сот. 17—18
1 кг. яєць	—.90

Тенденція на масло і яйця зниткова, на молоко вдержана.

ОПОВІСТКА.

Звичайні Загальні Збори Товариства „Українська Бесіда" у Львові, вул. Руського ч. 22/І відбудуться в суботу дня 1. квітня 1939 в годині 6 (18) ввечір зі звичайним денним порядком. Участь членів обовязкова. Якщо в означенім часі не було б бажаного числа членів, то Збори відбудуться годину пізніше, без огляду на скількість членів (§ 24 ст.) з важністю рішень. — Від Виділу Т-ва „Українська Бесіда". 572 1-2

Піяністка Галя Левицька жертвувала неприйнятий гонорар з концерту дня 4. III в квоті зол. 30 на дохід Жіночої Ремісничої Бурси, за що Виділ Бурси складає щиру подяку. 574 1-1

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczak, Iwan Kedryn-Rudnyckyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek [illegible]
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок [illegible]